

**Adevarul – 28 aprilie 2009**

**Bistrița: Rudele celor trei partizani din Nepos s-au temut să-și cinstească morții**

Dealul Crucii din Nepos, locul unde în urmă cu 60 de ani au fost ciuruți de gloanțe trei membri ai grupului de partizani „Garda Albă”, a devenit ieri loc de pelerinaj pentru săteni, jurnaliști, cercetătorii de la Institutul de Investigare a Crimelor Comuniste din România(IICCR) și în cele din urmă, polițiști și procurori

Cu toții au luat pieptiș, cale de două ore, traseul abrupt care duce dinspre Biserica din Nepos spre Dealul Crucii și pe care l-au parcurs cei trei martiri, Leonida Bodi, Ștefan Burdeț și Toader Dumitru, în ziua morții.

**Autoritățile s-au bâlbâit**

Rămășițele celor trei, cu oasele străpunse de gloanțe, zac de o zi, dezvelite, în așteptarea procurorului criminalist care să autorizeze transferul către un medic legist și de acolo îngroparea în pământ sfânt. La procesiune a venit și preotul satului, Vasile Rus, care scrutează groapa încercând să afle care sunt oasele bunicului său. „Noi, urmașii, nu vrem decât să fie îngropați creștinește, nu vrem răzbunare”, spune preotul, care lasă în seama divinității, pedepsirea călăilor, dintre care doi ar mai fi în viață, potrivit cercetătorilor de la IICCR. Marius Oprea, președintele IICCR, care a tras două zile la rând de procurorii criminaliști să vină în zonă, era cât pe ce să transfere, pe răspunderea sa, osemintele la Muzeul din Aiud, ca o ultimă soluție pentru examinarea lor. „ Rudele voiau să primească rămășițele. Dacă nu veneau autoritățile, nu am fi avut alternative, nu puteam risca să lăsăm oasele expuse în vârful dealului”. După ce reprezentanții legii au apărut în zonă, i-au lăsat pe cercetători IICCR să-și termine treaba, după care au ridicat oasele, refuzând să dea vreo declarație ziariștilor.

**Uciși și apoi condamnați la muncă silnică**

Reacția călăilor celor trei partizani din Nepos spune multe despre modul sinistru în care a fost administrată justiția în acele vremuri. Leonida Bodi, nepotul de frate al capitanului Gărzii Albe povestește cum cei trei au fost condamnați la pedepse cu închisoarea de 25, respectiv 20 de ani după un an de la execuția lor. „Mi-a povestit tata, care și el a făcut parte din lotul celor 200 de oameni anchetați în dosarul Garda Albă că la citirea sentinței cei trei au fost strigați de instanță. Tata s-a ridicat în picioare și le-a strigat:« Porcilor, nu vă este rușine să-i chemați în instanță pe oamenii ăștia, care au murit? »Pentru aceasta a mai primit câțiva ani de închisoare”. Bodi mai spune că după ce va primi rămășițele unchiului său le va îngropa în cimitirul eroilor și va insista ca o stradă din Bistrița să-i poarte numele.

**Au zăcut în groapa comună, în indiferența generală**

Sătenii din Nepos au știut, imediat după carnagiu, unde a avut loc execuția. Sabina Petri avea 16 ani pe vremea aceea, dar își amintește și acum scena de coșmar din Dealul Crucii în 27 iunie 1949 :” era foarte mult sânge, iar iarba, înaltă în jur, era culcată la pământ, pe porțiuni întinse.Am fugit la tata țipând și i-am povestit ce-am văzut pe lotul nostru”, își amintește localnica din Nepos. Alături de ea, Marta Sântâion, fostă Dumitru, fata unuia dintre partizanii

uciși, avea 10 ani când a aflat că i-a murit tatăl. "A venit unchiul nostru și ne-a spus că tata a fost împușcat pe Dealul Crucii. Mama n-a crezut și atunci, unchiul și alți consăteni s-au furișat noaptea, au deschis mormântul și au luat câte o bucată din hainele lor. Așa am știut că au fost ei", povestește fiica lui Dumitru Toader. Ea spune că familia s-a temut să-l îngroape creștinește pe Toader sau măcar să le pună celor trei o cruce la cap: "am avut toată viața probleme din cauza acestei povești". Marta Sântion mai relatează că în urmă cu 11 ani Tribunalul Bistrița a recunoscut decesul celor trei, care abia atunci au fost declarați morți. Nimeni însă nu s-a gândit, până astăzi, la o înmormântare creștinească.

<http://www.adevarul.ro/articole/bistrita-rudele-celor-trei-partizani-din-nepos-s-au-temut-pana-acum-sa-si-cinsteasca-mortii.html>

**Adevarul – 20 iunie 2009**

**Bistrița: Parchetul Militar s-a urnit în cazul martirilor de la Nepos**

Leonida Bodiș și camarazii săi vor putea fi îngropați în ziua comemorării celor 60 de ani de la execuție.

După ce au ținut în tensiune urmașii timp de mai multe săptămâni, procurorii de la Parchetul Militar din București au dat verde investigării crimelor săvârșite pe Dealul Crucii din Nepos în 24 iunie 1949. Pentru rudele celor trei martiri pregătite să vină din diferite colțuri ale lumii pentru înhumarea celor dragi, ordonanța Parchetului Militar a adus alinare, indiferent de soarta ulterioară a dosarului: "Eram foarte îngrijorați. Ne-au pasat de la unii la alții și îmi era teamă că nu vom putea ține ceremonia de comemorare. Vă dați seama că am chemat foarte multă lume, vin oameni din străinătate și noi nu aveam ce îngropa, pentru că fără ordonanță medicul legist nu ne putea da rămășițele", relatează Leonida Bodiș, nepotul de frate al legendarului Bodiș. "Am avut noroc cu insistențele domnului Marius Oprea (președintele Institutului de investigare a Crimelor Comunismului)", mai spune ușurat Bodiș.

Oasele celor trei martiri vor fi îngropate miercuri, în același sicriu, la dorința rudelor: " Au murit împreună, au petrecut 60 de ani în aceeași groapă, se cuvine să-i punem tot alături", a precizat Leonida Bodiș. Locul de înhumare este o parcela din imediata apropiere a Cimitirului Eroilor din Bistrița, pusă la dispoziție de municipalitate.

<http://www.adevarul.ro/articole/bistrita-parchetul-militar-s-a-urnit-in-cazul-martirilor-de-la-nepos.html>

**Adevarul – 23 iunie 2009**

**Timișoara: Atrocitățile comunismului în Banat vor fi „deshumate” VIDEO (GALERIE FOTO)**

Gugulanii povestesc cu mândrie cum au rezistat mai bine de două decenii prigoanei trupelor de securitate.

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România a început procedurile de exhumare a rămășițelor pământești ale lui Petru Anculia și Gheorghe Urdăreanu. „Vom reveni în Banat în toamnă. Anul acesta ne-am propus cercetarea a 20 de locații, cea de la Teregova fiind a patra”, a spus Marius Oprea, președintele Institutului. Petru Anculia s-a născut în Teregova, la 29 decembrie 1911. A învățat cojocăritul și croitoria la un meșter particular din Caransebeș.

În noaptea de 12 spre 13 ianuarie 1949 a participat, împreună cu alți partizani, la atacul împotriva postului de jandarmi Teregova, unde camarazii săi din mișcarea anticomunistă au fost capturați. A căzut în lupta din 22 februarie 1949 de la Pietrele Albe, la opt kilometri de Teregova, spre Munții Semenic, alături de Gheorghe Urdăreanu, în încercarea de a salva grupul de la capturare. După ce au fost uciși, cadavrele celor doi au fost expuse în fața Prefecturii (azi Primăria – n.r.) din Teregova.

Le-au fost schimbați bocancii

Cercetătorii i-au găsit înhumați având lingură și furculiță asupra lor, iar Petru Anculia era desculț, bocancii fiind puși lângă el, în groapă, semn că i-au fost schimbați. „Toate obiectele descoperite vor fi expuse în Muzeul Comunismului din București”, a spus Cosmin Budeancă, șeful serviciului muzeu.

<http://www.adevarul.ro/articole/timisoara-atrocitatile-comunismului-in-banat-vor-fi-deshumate.html>

### **Evenimentul Zilei – 29 aprilie 2009**

#### **Luptători anticomuniști, exhumați din groapa comună**

Trei luptători anticomuniști executați de ofițeri de Securitate au fost exhumați ieri, după 60 de ani, dintr-o groapă comună aflată lângă localitatea Rebra, județul Bistrița-Năsăud.

Cei trei vor fi reîngropați creștinește, în Bistrița, după ce organele statului vor deschide o anchetă pentru identificarea rămășițelor pământești. Acțiunea a fost coordonată de Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România (IICCR).

Marius Oprea, președintele IICCR, spune că autoritățile nu au vrut să colaboreze și că a fost nevoie de intervenții la conducerea Ministerului de Interne pentru ca polițiștii bistrițeni să de clauzeze ancheta. „Prin condamnarea crimelor comunismului de către parlament, aceste fapte au devenit imprescriptibile și Parchetul trebuie să se autosesizeze și să înceapă cercetările”, a conchis Oprea.

#### **Oameni de vază ai satului**

Cei trei anticomuniști erau membri de vază ai comunității: Dumitru Toader a fost primar în satul Rebra, Leonida Bodiu - căpitan în garda Regelui Mihai și Ioan Burdeț - proprietarul unui local din

Rebra. Ei făceau parte din Garda Albă, o mișcare din rezistența anticomunistă care acționa în Bistrița-Năsăud. Au fost exe cu tați fără sentință. Abia după șase luni un tribunal militar a emis verdicte de condamnare la moarte pentru a acoperi crimele.

Tragedia a avut loc pe 24 iunie 1949, la ora 4.00 dimineața. Toader, Bodiș și Burdeș au fost ridicați de trei ofițeri de Securitate și duși pe un drum de 5 kilometri, pe dealurile abrupte dintre cele două sate. Erau legați cu lanțuri la mâini și la picioare. Au fost împușcați în cap, de la spate.

### **„Pe potecă, erau trei oameni împușcați în cap”**

Puținii supraviețuitori descriu crima cu lux de amănunte. Singurul care mai trăiește și i-a văzut pe cei trei împușcați în cap este Teofil Ivașcu, de 80 de ani, din satul Rebra. „Eu eram la cules de cireșe. Am auzit un răpăit de pușcă mitralieră. Am mers într-acolo și am văzut trei securiști îmbrăcați nici civil, nici militar, care se grăbeau la vale. Pe potecă, erau trei oameni împușcați în cap. Îi cunoșteam. După o jumătate de oră, au venit patru paznici de câmp, care au săpat o groapă și i-au aruncat acolo”, rememorează Ivașcu.

„Când am ajuns în sat, am spus ce am văzut, dar apoi m-a chemat primarul și mi-a spus că mă arestează dacă mai vorbesc, și atunci am tăcut. La trei săptămâni, m-am dus cu unul dintre frații lui Dumitru Toader și l-am dus la groapa comună și am săpat și din cămașa lui am tăit o bucată, ca să fie muierea lui sigură că a murit. Măcar atât am mai făcut”, a spus Ivașcu.

Un alt martor este Verginia Cârțu, aflată în zonă tot la cules de cireșe. „Am auzit împușcături, dar nu m-am dus că m-am temut. Apoi, a doua zi, am fost din nou în zonă și am văzut unde este groapa și am ținut minte până în ziua de azi. Acum simt că am făcut un bine”, a spus ea. Femeia este, de altfel, cea care le-a indicat specialiștilor IICCR locul unde să sape.

### **„Spuneau c-o să vină americanii”**

Nepotul lui Dumitru Toader, preotul Dumitru Rus, prezent la exhumare, povestește că mișcarea Garda Alba era foarte activă. „Au lansat și un manifest și prin care le spuneau oamenilor că o să vină americanii și să continue să lupte împotriva comuniștilor. Aveau 13 puști și o stație de emisie-recepție și erau bine organizați”, spune părintele Dumitru Rus.

Pentru a-i putea prinde pe cei trei lideri, Securitatea a infiltrat printre anticomuniști un ofițer, conform unui plan al fostului ministru al apărării Emil Botnăraș. „Bunicul meu a crezut în acest om infiltrat, pentru că l-a ajutat de mai multe ori. A fost chemat la un botez și acolo l-au prins”, mai spune Rus.

## **OFIȚERI DE SECURITATE**

### **Doi dintre cei trei torționari mai trăiesc**

Marius Oprea, președintele IICCR, spune că numele celor trei ofițeri de securitate se regăsesc în documentele CNSAS. Unul dintre ei este Liviu Pangrațiu, membru în conducerea Uniunii Veteranilor de Război Cluj.

IICCR a descoperit o telegramă trimisă de acesta la București, prin care raporta îndeplinirea misiunii: „La orele 9, ziua 8 iulie 1949, a raportat telephonic sublocotenentul de securitate Pangrațiu Liviu că cei trei arestați în timp ce au dezgropat depozitul de armament au încercat să pună mâna pe grenadele aflate în depositul de armament, atacând prin aceasta organele de escortă de securitate. Pentru a împiedica fuga celor trei arestați, periculoși pentru securitatea statului, s-a făcut uz de armă, împușcând pe cei trei arestați”.

La acea epocă, aproape 10.000 de luptători anticomuniști au fost împușcați sub pretextul că ar fi încercat să fugă de sub escortă.

<http://www.evz.ro/articole/detalii-articol/849102/Luptatori-anticomunisti-exhumati-din-groapa-comuna/>

### **Evenimentul Zilei – 30 aprilie 2009**

#### **INTERVIU CU UN SECURIST: Reconstituirea unui asasinat**

Liviu Pangrațiu, unul dintre membrii plutonului de execuție care a asasinat trei luptători anticomuniști, pe dealurile din județul Bistrița-Năsăud, își spune partea lui de poveste.

Doar doi oameni au supraviețuit teribilei întâmplări din 24 iunie 1949, când un pluton al Securității a executat trei luptători anticomuniști lângă Rebra, județul Bistrița-Năsăud. Unul dintre ei este Liviu Pangrațiu. Are 90 de ani. Stă într-un apartament de patru camere din Mănăștur, cartierul-dor mitor al Clujului. Are o pensie de 1.600 de lei, plus remunerația de 200 de lei primită pentru că a fost pe front. Este membru al Uniunii Veteranilor de Război Cluj.

În Est n-a ajuns să lupte pentru că a făcut școala militară în Germania, la Halle an der Saal, până în august 1944. După câteva zile, România a întors armele, și el a fost trimis pe front. A ajuns până la Bratislava.

După abdicarea Regelui Mihai, a intrat în trupele de Securitate. În 1952, a fost trecut în rezervă. Motivul, zice el: fusese membru al Partii dului Social Democrat. În plus, susține el, avea un frate închis pentru „delicte politice”, în Făgăraș. A lucrat apoi ca șofer și a ajuns șef de stație de pompare, la Direcția de Ape Someș-Criș, de unde s-a pensionat în 1980.

#### **Era sublocotenent de Securitate în anul 1949**

În anul execuției de la Rebra, Liviu Pangrațiu era sublocotenent la raionul de Securitate din Bistrița. Cercetătorii Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului din România (IICCR) susțin că, potrivit documentelor CNSAS, el a condus plutonul de execuție.

Acum, după 60 de ani, bătrânul recunoaște că a fost de față, dar neagă categoric că el le-ar fi luat viața celor trei luptători anticomuniști. Doar mâinile care îi tremură și degetele pe care și le frământă trădează emoția puternică. După câteva răspunsuri evazive, Liviu Pangrațiu se hotărăște să spună câte ceva. Nu totul. Știe că, dacă ar recunoaște, asta ar însemna, automat, o condamnare pentru crime împotriva umanității.

Victimele plutonului de execuție erau membri ai grupării de partizani „Garda Albă” și oameni de vază ai locurilor: Dumitru Toader, fostul primar din Rebra, Ioan Burdeț, proprietarul unui local din sat și Leonida Bodi, fost că pitan în gar da Regelui Mihai.

## **MISIUNI SPECIALE**

### **Liviu Pangrațiu făcea parte din comandourile Securității**

Președintele IICCR, Marius Oprea, susține că Liviu Pangrațiu făcea parte din așa-numitele comandouri de ofițeri și soldați ai Securității care se ocupau de misiunile speciale. Aceste formațiuni au fost înființate după modelul celebrelor unități „Einsatzgruppe”, care au comis un genocid în Letonia, Estonia și Lituania, împotriva populației de origine evreiască. „Noi estimăm că sunt 10.000 de morți în rândurile țăranilor și ale populației care se opuneau comuniștilor. Uneori aceste unități săreau calul și împușcau prea mulți. Întotdeauna erau luați 2-3 țărani care se opuneau colectivizării și erau împușcați la marginea satului, pentru a se da exemplu celorlalți să-și facă cotele și să se înscrie la CAP. Acțiunile lor erau socotite preventive”, a spus Marius Oprea.

Istoricul a descoperit recent o ordonanță de guvern din 1955, desecretizată de curând, prin care ofițerilor și soldaților din trupele de securitate care participau la misiuni speciale să li se acorde o rație de votcă. Numele lui Liviu Pangrațiu mai este menționat și în cartea „Pe muntele Ebal”, scrisă de Teohar Mihadaș, acuzat la rândul lui de apartenență la mișcarea anticomunistă „Garda Albă”, împreună cu un alt scriitor, Constant Tonegaru. În cartea sa, Mihadaș îi pomenește pe șeful Securității Bistrița și pe fostul ofițer Liviu Pangrațiu. Mai precis, anchetele de la Securitatea Bistrița erau conduse de maiorul Viorel Gligor și de adjuncții lui, locotenenții Andrei Lothe, Andrei Szabo și Liviu Pangrațiu (Pangrațiu - n.r.).

## **INTERVIU CU UN SECURIST**

### **„Am fost numai cu trupa și nu am nicio legătură”**

#### **EVZ: E adevărat că, în 1949, erați sublocotenent de Securitate?**

**Liviu Pangrațiu:** Da, eram sublocotenent de instrucție la Raionul de Securitate Bistrița. Sunt 60 de ani de atunci, dar parcă lucrurile nu s-au schimbat foarte mult. Atunci luptam împotriva partizani lor, azi împotriva teroriștilor.

#### **Cum ați ajuns la Securitate?**

După război, am lucrat la Evidența Populației, o instanță în subordinea Primăriei Bistrița, dar care avea sediul în clădirea Sigranței Statului. După ce a plecat regele, ne-au trecut pe toți la Securitate. Pe mine, ca sublocotenent.

#### **IICCR v-a acuzat că ați condus o acțiune a Securității în urma căreia trei luptători anti comuniști au fost împușcați pe la spate și aruncați într-o groapă comună.**

Cine face aceste acuzații trebuie să le dovedească. Eu știu că nu este adevărat acest lucru.

**Dar ce este adevărat?**

În acea zi eram la sediu. Era dimineață. A venit maiorul Gligor (Viorel Gligor - șeful Securității Bistrița - n.r.) împreună cu un delegat de la Cluj și ne-au zis să mergem cu ei. Eu eram cu o trupă de Securitate. Într-una din mașinile din curte am văzut trei bărbați care nu vorbeau între ei.

**I-ați cunoscut? Îi știți?**

Doar despre unul, Bodi, am aflat că era dezertor. Pe vremea aceea, mulți erau acuzați că erau partizani și dezertori.

**Unde i-ați dus?**

Nu mai știu zona, dar știu că ne-am oprit la un moment dat. Cei trei au fost puși să urce pe o pantă cam abruptă. În spatele lor erau cinci ofițeri de Securitate. Eu, împreună cu mai mulți soldați, eram în spatele celor cinci.

**Care era misiunea dv.?**

Să-i păzim pe cei cinci.

**Și ce s-a întâmplat?**

După ce am urcat o bună bucată de timp, unul dintre cei cinci s-a întors spre mine și mi-a zis să rămân unde sunt. Ei au mers mai departe, cam 50-60 de metri și am auzit focuri de armă. După câteva mi nute s-au întors și au spus: „haideti, că totul s-a terminat”.

**Vă mai puteți aduce aminte cine erau cei cinci ofițeri?**

Traian Săsărman, unul Herța, Iepure, Cătărig și Mureșan. Nu-mi amintesc să fi avut arme în mâini.

**Dar n-ați văzut nimic?**

Nu, fiindcă era ceață și zona era împădurită. Vă spun sincer: atunci îți era frică să deschizi gura. Nu am întrebat niciodată ce s-a întâmplat. De exemplu, la Sighet, doi ofițeri au fost împușcați pentru că n-au executat un ordin.

**V-ați dat seama ce se întâmplă?**

Normal că mi-am dat seama, dar nu am întrebat nimic. Așa erau vremurile.

**Numele dv. apare într-o telegramă trimisă la București, în care ați raportat că cei trei au fost executați în urma unui atac asupra escortei.**

Nu știu asta. Nu îmi mai amintesc. Au trecut 60 de ani.

**Există martori care spun că ați participat la masacru. Printre ei, fostul dv. coleg, Traian Săsărman.**

Nu-i adevărat. Am fost doar cu trupa și n-am nicio legătură. Absolut niciuna. El a participat. Spun cu siguranță asta. El era activistul politic de la Securitatea din Bistrița.

Mihai Soica

[http://www.evz.ro/index.php?zone=articole&task=detalii-articol&item=849241&page=INTERVIU-CU-UN-SECURIST-Reconstituirea-unui-asasinat-de-acum-60-de-ani&current\\_date=2009-04-13](http://www.evz.ro/index.php?zone=articole&task=detalii-articol&item=849241&page=INTERVIU-CU-UN-SECURIST-Reconstituirea-unui-asasinat-de-acum-60-de-ani&current_date=2009-04-13)

## **Evenimentul Zilei – 22 iunie 2009**

### **Eroi umiliți și după moarte**

BISTRIȚA. Rudele partizanilor uciși în 1949 nu au primit actele de deces și nici acordul de a-i îngropa în Cimitirul Eroilor.

În luna mai, reporterii EVZ au prezentat cazul a trei eroi anticomuniști, împușcați de ofițerii de securitate în 1949 și aruncați într-o groapă comună, unul peste altul, groapă săpată la marginea localității Nepos, din județul Bistrița-Năsăud. Nici până în prezent, urmașii celor trei partizani anticomuniști nu au reușit să obțină de la autoritățile judiciare certificatele constatoare ale morții deoarece dosarul penal deschis în acest caz se plimbă de la o instituție la alta.

„Am găsit și gloanțele”

Leonida Bodi, Toader Dumitru și Ștefan Burdeț au fost împușcați, în dimineața zilei de 24 iunie 1949, de sublocotenentul de securitate Liviu Pangrațiu și alți patru ofițeri de securitate. La sfârșitul lunii mai 2009, Institutul pentru Investigarea Crimelor Comunismului a decis că are suficiente date adunate și a dezgropat osemintele celor trei eroi.

Marius Oprea, directorul Institutului pentru Investigarea Crimelor Comunismului, spune că a decis să plătească, în lipsa reacției autorităților, expertiza pentru constatarea morții în cazul celor trei. „Am vorbit cu legistul de la Bistrița și am făcut o cerere ca să putem obține certificatul constatator al morții ca să îi reînhumăm creștinește pe cei trei, nu să stea prin frigider. Am găsit și gloanțele cu care au fost împușcați și mare lucru de constatat nu mai este”, a comentat Oprea.

Leonida Bodi, nepotul cu același nume al conducătorului mișcării anticomuniste Garda Alba, povestește că este plimbat între instituțiile statului și, deși se apropie data fixată pentru înmormântarea religioasă a celor trei, încă nu a primit actul care să permită înhumarea. „Data este 29 iunie 1949 și, deși mai sunt câteva zile, încă nu am putut să obținem actele deoarece dosarul se plimbă între Parchete și nimeni nu face nimic. Este revoltător faptul că după ce au fost uciși mișelește de către comuniști, acum nu îi putem îngropa cu preot pentru că un procuror a uitat ce a făcut cu dosarul”, spune nemulțumit Leonida Bodi, nepotul.

„Zac în frigiderul unei morgi”

Preotul Vasile Rus, din localitatea bistrițeană Nepos, este nepotul lui Dumitru Toader, unul dintre cei trei partizani anticomuniști uciși în 1949. Părintele povestește că a încercat să obțină din partea autorităților permisiunea de a-i îngropa pe cei trei în Cimitirul Eroilor din Bistrița, însă a fost refuzat de autoritățile locale.

În răspunsul semnat de directorul Cristian Scarlat, din cadrul Primăriei Bistrița, este invocat faptul că în cimitirele eroilor nu pot fi îngropate decât persoanele care au murit în timp de pace și care au îndeplinit un serviciu comandat în domeniile apărării naționale sau ordinii publice și siguranței naționale.

„Mă doare sufletul când mă gândesc că acestor bărbați vrednici, fii ai acestui popor, care au murit în numele idealului libertății și care zac în frigidul unei morgi de spital, le este refuzat statutul de eroi. Pentru mine, bunicul meu rămâne cu adevărat un erou și martir care și-a dat viața pe altarul li ber tății neamului românesc”, afirmă preotul Vasile Rus.

## BIROCRAȚIE

Dosar trimis de la o instanță la alta

După ce au fost deshumați cei trei luptători anticomuniști, cazul a fost preluat de Parchetul de pe lângă Tribunalul Bistrița, care l-a trimis apoi la Parchetul Militar Teritorial București. Colonelul magistrat Mihai Nițu Daniel, șeful acestei instituții, a declarat că în acest dosar s-a constatat un conflict de competență și a trimis dosarul mai departe la Parchetul General.

„În acest caz era vorba și de niște civili, iar noi nu mai avem voie să cercetăm civili și am trimis dosarul mai departe, să se rezolve acest conflict de competență”, explică situația colonelul Mihai Nițu Daniel. Procurorul Simona Frolu, de la Parchetul General, instituție care a preluat dosarul, a declarat că a fost rezolvat conflictul de competență și că dosarul a fost trimis la Parchetul de pe lângă Tribunalul Bistrița Năsăud.

Marius Oprea, directorul Institutului de Investigarea Crimelor Comunismului, susține că, în timp ce procurorii se ocupau cu rezolvarea conflictului de competență, un funcționar ar fi trebuit să elibereze documentul care să permită înhumarea creștinească a celor trei eroi martiri.

<http://www.evz.ro/articole/detalii-articol/855894/Eroi-umiliti-si-dupa-moarte/>

## Romania libera – 28 aprilie 2009

### Tortionari acuzati ca au lichidat "Garda Alba"

Istoricii Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului din Romania au sesizat Parchetul Militar Cluj in legatura cu doi fosti subofiteri de Securitate si un fost sublocotenent, acuzati ca i-au torturat si aruncat intr-o groapa comuna pe capii rezistentei anticomuniste care luptau in anii '40 in muntii din zona Nasaudului.

Membri ai Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului au participat ieri in judetul Bistrita-Nasaud la identificarea unei gropi comune in care au fost aruncati dupa executie, in 1949, trei partizani ai organizatiei de rezistenta anticomunista "Garda Alba". Cei trei partizani din

Bistrita-Nasaud executati de Securitate inainte de a fi condamnati sunt Ioan Leonida Bodiou, care era conducatorul grupului de rezistenta anticomunista, Ioan Burdet si Toader Dumitru.

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului, care a cercetat cazul celor trei victime ale Securitatii, a facut publice ieri si numele tortionarilor acestora. Liviu Pangratiu, care era la data comiterii asasinatului sublocotenent de Securitate, Liviu Herta si Traian Seserman, care detineau grade de subofiteri de Securitate in momentul crimei, toti din Bistrita, au fost dati de institut pe mana Parchetului Militar Cluj pentru asasinatul din 1949.

Potrivit istoricilor, in data de 8 iulie 1949, pe un deal de langa satul Nepos, comuna Feldru, din judetul Bistrita-Nasaud, cei trei tortionari, impreuna cu ortacul lor Grigore Pop, precum si cu agentul NKVD Vasile Vianu, trimis pe post de medic legist, i-au torturat cu salbaticie, iar apoi i-au impuscat pe cei trei eroi ai rezistentei anticomuniste din "Garda Alba". Istoricul clujean Gheorghe Petrov povesteste ca tortionarii au batut tarusi de lemn in gura victimelor, apoi au tras cu mitraliera in ele, sub pretextul ca ar fi incercat sa evadeze. Desi cei trei bistriteni au fost executati in data de 8 iulie 1949, fara o condamnare, dupa moartea lor Securitatea a inscenat un proces. Procurorul Cretu si judecatorul Zeno Barbu, ultimul de la Tribunalul Militar Cluj, i-au condamnat, pe 10 noiembrie 1949, pe Ioan Leonida Bodiu, Ioan Burdet si Toader Dumitru la ani grei de inchisoare.

Doi dintre tortionari, Grigore Pop si Vasile Vianu, au murit intre timp, la fel si fostul colonel de Securitate Mihai Patriciu, sef al Regionalei Cluj de Securitate, cel care a ordonat asasinatul. Ceilalti trei, care sunt inca in viata, primesc astazi pensii cuprinse intre 20 si 60 milioane lei vechi si nu au fost deranjati de nici o ancheta pana acum.

Tortionarii au batut tarusi de lemn in gura victimelor, apoi au tras cu mitraliera in ele, sub pretextul ca ar fi incercat sa evadeze.

<http://www.romanalibera.ro/a152368/tortionari-acuzati-ca-au-lichidat-garda-alba.html>

### **Mediafax – 27 aprilie 2009**

#### **Groapa comună cu luptători anticomuniști, descoperită în Bistrița-Năsăud**

O groapă comună în care au fost aruncați, după executare, trei partizani ai organizației de rezistență anticomunistă "Garda Albă" a fost descoperită, luni, la trei kilometri de satul Nepos, din Bistrița-Năsud.

Gheorghe Petrov, expert în cadrul Serviciului de Investigații Speciale al **Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului** din România, a declarat, luni, că groapa a fost descoperită după câteva ore de cercetări, la circa trei kilometri de **satul Nepos**, din comuna Feldru, după ce, inițial, s-a săpat într-un alt loc, în cadrul acțiunii de **deshumare a celor trei partizani**.

În groapa respectivă au fost găsite oase și un bocanc, urmând ca ele să fie analizate.

În cursul zilei de marți, după ce se va încheia **exhumarea celor trei**, preotul din localitatea Nepos va ține o slujbă în memoria acestora.

Trei partizani din organizația de rezistență anticomunistă "Garda Albă", executați de Securitate în 1949 și îngropați în județul Bistrița-Năsăud, vor fi exumați, la solicitarea unor rude.

<http://www.mediafax.ro/social/groapa-comuna-cu-luptatori-anticomunisti-descoperita-in-bistrita-nasaud.html?1688;4244494>

**Mediafax – 27 aprilie 2009**

**Poliția și Parchetul Militar au refuzat implicarea în cazul anticomuniștilor din Nepos**

Reprezentanții Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului (IICCR) afirmă că Poliția și Parchetul Militar Cluj au refuzat să-și trimită reprezentanți la exhumarea celor trei luptători anticomuniști executați de Securitate și îngropați lângă satul Nepos, situația fiind fără precedent.

Gheorghe Petrov, expert în cadrul Serviciului de Investigații Speciale al IICCR, a declarat, marți, corespondentului MEDIAFAX, că institutul a transmis solicitări atât **Parchetului Militar Cluj**, cât și Inspectoratului Județean de **Poliție Bistrița-Năsăud** să trimită reprezentanți la **exhumarea de la Nepos**, dar în afară de istorici și arheologi ai institutului, ajutați de localnici, nu a fost niciun reprezentant al autorităților menționate.

Totodată, s-a mai cerut și prezența unui **medic legist** care, de asemenea, nu a onorat solicitarea IICCR.

"Nu am mai întâlnit, până acum, atât de mult dezinteres total. Poliția trebuia să vină și să constate că aici au murit trei oameni. Avem chiar și dovada faptului că au fost împușcați, fiindcă am găsit un glonț, iar Parchetul Militar, de asemenea, trebuia să fie de față, fiindcă cei care i-au împușcat erau **securiști din cadrul Ministerului de Interne**. Nu trebuiau să ancheteze pe nimeni, fiindcă fapta s-a prescris, ci să dea neînțeperea urmării penale pentru cei doi care mai sunt în viață. Oamenii aceștia au fost împușcați și apoi condamnați. Poate că medicul legist nu mai avea ce să constate decât că sunt morți și împușcați, dar un polițist și procuror militar trebuia să fie de față. Suntem foarte dezamăgiți de felul în care au decurs lucrurile aici", a spus Gheorghe Petrov.

O echipă de șase **cercetători de la IICCR** a început, luni, săpăturile în apropiere de satul Nepos, unde au existat indicii că s-ar afla groapa comună a celor trei **partizani anticomuniști**. Marți dimineață, echipa de cercetători urma să finalizeze procedura de exhumare și, în lipsa implicării autorităților, să ia o decizie legată de osemintele găsite.

"Am hotărât să le ducem la Muzeul de Istorie Aiud, iar dacă cineva va vrea să înceapă o anchetă, le va găsi acolo. Oricum, ei erau condamnați la pedeapsa cu închisoare. Vor ajunge acolo după moarte", a declarat Petrov.

Marți, preotul din Nepos va face o slujbă de pomenire a celor trei, după care osemintele vor fi duse la Aiud.

La rândul său, șeful Poliției Județene Bistrița-Năsăud, comisarul Ioan Bodescu, a declarat, marți, că instituția pe care o conduce nu poate participa la nicio deshumare dacă nu are o solicitare din partea unui procuror.

"IICCR ne-a notificat că vrea să facă niște cercetări și a spus că ne va anunța în legătură cu ce descoperă. Nu ne-au mai anunțat nimic, iar noi nu putem declanșa nicio cercetare dacă nu ne cere procurorul. Poate că, totuși, astăzi (marți - n.r.) vom trimite un criminalist acolo să vadă despre ce este vorba și dacă este cazul să luăm acele oseminte în custodie și să facem cercetări", a spus Bodescu.

Trei partizani din organizația de rezistență anticomunistă "Garda Albă", executați de Securitate în 1949 și îngropați în județul Bistrița-Năsăud, au fost exumați, luni, la solicitarea unor rude. Cei trei partizani executați sunt Ioan Leonida Bodiu, Ioan Burdeț și Toader Dumitru.

<http://www.mediafax.ro/social/politia-si-parchetul-militar-au-refuzat-implicarea-in-cazul-anticomunistilor-din-nepos.html?1688;4249712>

**Ziua – 18 iunie 2009-09-02**

**Marius Oprea: Pentru a acoperi crimele comise de un general de Securitate, procurorii refuza sa elibereze certificatele de deces a trei luptatori anti-comunisti**

Directorul Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului, istoricul Marius Oprea, se confrunta cu o situatie iesita din comun din cauza pasivitatii rauvoitoare a autoritatilor statului.

Marius Oprea nu poate inmana ramasitele pamantesti ale unor partizani ucisi de Securitate, acum 60 de ani, familiilor acestora, din cauza ca procurorii refuza sa elibereze actele necesare, informeaza inpolitics.

Incredibila situatie dureaza de mai bine de trei luni si pana acum nu s-a gasit o rezolvare. Reamintim ca, in aprilie, Oprea a descoperit cadavrele a trei membri ai unui grup de rezistenta anti-comunista, care au fost executati pe 24 iunie 1949 si ingropati pe Dealul Crucii, din satul Nepos, comuna Feldru, judetul Bistrita-Nasaud. Saptaturile au fost efectuate in urma solicitarii primite de la urmasii unora dintre victimele amintite. Familiile decedatilor planuiesc sa ii reinhumeze in cadrul unei ceremonii care sa aiba loc pe 24 iunie, adica exact la implinirea 60 de ani de la asasinare. Numai ca, exista un "mic" impediment: "procurorii nu vor sa elibereze actele necesare, sustinind ca, din datele existente in arhive, cei trei partizani ar fi murit in 1957, la inchisoarea Aiud. Desi acest argument poate fi lesne dat peste cap de o ancheta sumara, nici procurorii civili, nici cei militari nu vor sa se amestece, fiecare pasand problema celorlalti".

Oprea: Unul dintre asasinii celor trei este general de Securitate in rezerva si traieste si azi, bine-mersi

Asa se face ca, de la exhumare pana azi, ramasitele decedatilor stau in frigiderele legistilor din Bistrita, asteptand actele, iar familiile acestora deja si-au pierdut rabdarea si fac presiuni tot mai mari pentru recuperarea lor. "Solutia disperata la care voi recurge, spune Oprea, este sa fac, astazi, o adresa oficiala catre legisti, din partea Institutului pe care il conduc, si sa cer constatarea decesului si eliberarea unor certificate, nota de plata urmand sa fie achitata de catre IICCR. E doar o solutie de criza, subliniez, pentru simplul fapt ca institutul pe care il conduc nu are in atributii sa faca asemenea solicitari si nici sa plateasca asemenea servicii, ceea ce inseamna ca eu voi fi descoperit in fata unui control, sa zicem, al Curtii de Conturi. Dar pentru ca altfel, se pare, nu se va rezolva problema, trebuie sa imi asum acest risc". Oprea crede ca neobisnuita pasivitate a procurorilor ar putea avea numite explicatii: "Din informatiile noastre, spre exemplu, unul dintre asasinii celor trei partizani de la Bistrita traieste si azi, bine-mersi, este general de Securitate in rezerva, la Cluj, si ar putea avea foarte bine relatii suficiente in sistem pentru a bloca avizul procurorilor, fie si numai pentru faptul ca aceste acte ar putea duce la deschiderea unei anchete penale impotriva sa. Chiar daca faptele s-ar prescrie, din cauza trecerii timpului, ar exista riscul unei mediatizari a povestii si, implicit, a unui oprobriu public, asa sa se doreste, poate, ingroparea subiectului".

<http://www.ziua.net/news.php?data=2009-06-19&id=31043>

### **Realitatea TV – 27 aprilie 2009**

#### **IICCR a găsit într-o localitate bistrițeană cadavrele a trei partizani executați de Securitate**

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România a descoperit, luni, cadavrele a trei partizani executați de Securitate, îngropați în satul Nepos, comuna Feldru, județul Bistrița-Năsăud.

Președintele IICCR, Marius Oprea, a declarat astăzi, că în jurul orei 12:00 au fost găsite cadavrele lui Toader Dumitru, Ioan Șt. Burdeț și Ioan Leonida Bodiu, executați în vara lui 1949 de Securitate, fără o condamnare.

"Am găsit locul unde cadavrele au fost îngropate. Probabil că mâine vor fi vizibile. Este destul de spectaculos pentru că sunt aruncați unul peste celălalt, cu genunchii îndoți. Se pare că cel de de-asupra a fost îngropat cu picioarele în sus pentru ca se vede deja talpa unui bocanc", a declarat Oprea.

Acesta a precizat că va lua legătura în cursul zilei cu un medic legist și cu un procuror din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul Bistrița-Năsăud, deoarece Parchetul Militar și-a declinat competența.

Săpăturile se efectuează în prezența unui arheolog, iar lucrările urmăresc conservarea in situ a descoperirilor. Totodată, Marius Oprea a declarat că IICCR este dispus să trimită cadavrele spre examinare la Serviciul de Medicină Legală Bistrița-Năsăud, cel mai probabil în cursul zilei de

marți, după ce presa interesată va avea ocazia să vadă locația unde au fost descoperite cadavrele.

Săpăturile au fost demarate de IICCR în baza unei solicitări primite din partea lui Leonida Bodi, nepot al lui Ioan Leonida Bodi, și al lui Dumitru Dumitru, fiul lui Toader Dumitru.

Cei trei partizani executați sunt Ioan Leonida Bodi, născut la 16 ianuarie 1918 în localitatea Poiana Ilvei (centru comunal), jud. Bistrița Năsăud - a fost conducătorul grupului de rezistență anticomunistă "Garda Albă" - Ioan Șt. Burdeț, născut la 15 august 1905 în localitatea Rebrîșoara (centru comunal), jud. Bistrița Năsăud, proprietar de cârciumă în Rebrîșoara, una dintre gazdele și susținătorii lui Leonida Bodi și Toader Dumitru, născut la 22 oct. 1914 în localitatea Welland, din Ontario, Canada. Părinții lui Dumitru au fost originari din satul Rebra, iar tatăl său a fost o perioadă de timp primar al comunei. "După execuție cei trei au fost aruncați unul peste altul într-o groapă comună", se arată într-un comunicat de presă de luni al IICCR.

Institutul are informații că din grupa care i-a executat pe cei trei mai trăiesc două cadre ale fostei Securități. "Unul din obiectivele importante ale investigațiilor întreprinse de către instituția noastră este și acela de a identifica locurile unde sunt înhumate victime ale regimului comunist, mai ales acelea care, fără a fi judecate, au fost omorâte de către Securitate, de obicei prin torturi urmate de împușcare. Victimele au fost identificate în urma cercetărilor noastre în arhivă și pe teren, inclusiv pe baza mărturiilor orale ale unor persoane contemporane cu evenimentele în cauză. De asemenea, locurile unde se află îngropate astfel de persoane sunt identificate după asidue căutări și cercetări efective în teren, locațiile respective aflându-se de cele mai multe ori în locuri izolate și uneori greu accesibile. În opinia noastră, numărul acestor victime se situează în jurul a 10.000 de persoane", se mai arată în comunicatul de luni al IICCR.

<http://www.realitatea.net/iiccr-a-gasit-intr-o-localitate-bistriteana-cadavrele-a-trei-partizani-executati-de-securitate-505822-comentarii.html>

**Ziarul de Iași - 28 aprilie 2009**

**IICCR a găsit cadavrele a trei partizani executați de Securitate**

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România a descoperit, ieri, cadavrele a trei partizani executați de Securitate, îngropați în satul Nepos, comuna Feldru, județul Bistrița-Năsăud. În același timp, IICCR i-a identificat pe membrii grupei care i-a executat pe cei trei partizani. Președintele IICCR, Marius Oprea, a declarat că ieri au fost găsite cadavrele a trei partizani, executați în vara lui 1949 de Securitate, fără o condamnare. "Am găsit locul unde cadavrele au fost îngropate. Probabil că miine vor fi vizibile. Este destul de spectaculos pentru că sunt aruncați unul peste celălalt, cu genunchii indoiti. Se pare că cel de de-așupra a fost îngropat cu picioarele în sus pentru că se vede deja talpa unui bocanc", a declarat Oprea. Săpăturile au fost demarate de IICCR în baza unei solicitări primite din partea lui Leonida Bodi, nepot al lui Ioan Leonida Bodi, și al lui Dumitru Dumitru, fiul lui Toader Dumitru. Cei trei partizani executați sunt Ioan Leonida Bodi, conducătorul grupului de rezistență anticomunistă "Garda Alba" - Ioan Șt. Burdeț, proprietar de cârciumă în Rebrîșoara, una dintre gazdele și

sustinatorii lui Leonida Bodiou și Toader Dumitru. Totodată, IICCR i-a identificat pe membrii grupei care i-a executat pe cei trei partizani îngropați în satul bistritean Nepos. Cele două foste cadre ale Securității care ar mai fi încă în viață sunt Liviu Pangrațiu și Traian Sasarman.

<http://www.ziaruldeiasi.ro/national-extern/iiccr-a-gasit-cadavrele-a-trei-partizani-executati-de-securitate~ni5e0h>

**Napoca News – 28 aprilie 2009**

**Noi date despre organizația anticomunistă „Garda Albă”, eliminată de fosta Securitate, în 1949**

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România (IICCR), înființat prin H.G. nr. 1724 din 21 decembrie 2005, instituție publică cu personalitate juridică aflată în subordinea Guvernului României, are drept scop investigarea științifică și identificarea crimelor, abuzurilor și încălcările drepturilor omului pe întreaga durată a regimului comunist în România, precum și sesizarea organelor îndreptățite să ia măsuri în acele cazuri în care sunt depistate situații de încălcare a legii.

În baza unei solicitări primite de către IICCR din partea lui Leonida Bodiou, nepot al lui Ioan Leonida Bodiou, și al lui Dumitru Dumitru, fiul lui Toader Dumitru, Institutul a demarat procedurile de exumare a trei partizani executați de Securitatea din Bistrița în vara anului 1949. Astăzi 27 aprilie 2009 la ora 11.30 au fost găsite rămășițele pământești ale celor trei partizani executați de Securitate în hotarul localității Nepos, județul Bistrița-Năsăud.

Cei trei sunt:

Ioan Leonida Bodiou, născut la 16 ianuarie 1918 în localitatea Poiana Ilvei (centru comunal), jud. Bistrița Năsăud. A fost conducătorul grupului de rezistență anticomunistă „Garda Albă” și a fost executat de Securitate, fără condamnare, în anul 1949.

- Ioan Șt. Burdeț, născut la 15 august 1905 în localitatea Rebrîșoara (centru comunal), jud. Bistrița Năsăud, proprietar de cârciumă în Rebrîșoara, una dintre gazdele și susținătorii lui Leonida Bodiou. A fost executat de Securitate, fără condamnare, în anul 1949.

- Toader Dumitru, născut la 22 oct. 1914 în localitatea Welland, din Ontario, Canada. Părinții săi au fost originari din satul Rebra, iar tatăl său a fost o perioadă de timp primar al comunei. A fost executat de Securitate, fără condamnare, în 1949.

Mâine, 28 aprilie 2009 în fața bisericii ortodoxe din satul Nepos, comuna Feldru, reprezentanții presei care doresc să urce pe Dealul Crucii, locul în care au fost executați cei trei partizani anticomuniști.

Grupa care i-a executat a fost alcătuită din slt. Liviu Pangrațiu (comandant), plt. maj. Liviu Herța și plt. Traian Săsărman, la acea dată cadre ale Securității din Bistrița. De asemenea, se pare că a mai fost implicat și un sergent de Miliție, Grigore Pop, iar șoferul mașinii ar fi fost un anume Pentecher (nu deținem informații dacă este una și aceeași persoană cu Tomas Penteker). Șef la

Securitatea din Bistrița a fost atunci maiorul Viorel Gligor, iar superiorul său direct a fost col. Mihai Patriciu, șeful Direcției Regionale de Securitate Cluj.

După anumite surse, se pare că fostele cadre de securitate, Liviu Pangrațiu și Traian Săsărman, doi dintre înfăptuitorii crimei, mai sunt încă în viață.

Scurt istoric al Organizației „Garda Albă”

Cine a fost Leonida Bodiu?

Leonida Bodiu, cel în jurul căruia s-au grupat mai mulți dintre cei nemulțumiți de regimul comunist din zona comunelor: Rebra, Parva, Rebrîșoara, s-a născut în comuna Poiana Ilvei, județul Bistrița-Năsăud. Fost ofițer de cavalerie regală, în iarna dintre anii 1942 și 1943 a căzut prizonier în zona Stalingradului. A fost trimis în lagărul de la Kuibîșev unde a luat parte la înființarea și organizarea diviziei „Tudor Vladimirescu” cu care, ulterior, a participat la luptele din Cehoslovacia împotriva armatei germane. În ianuarie 1945 a fost capturat de trupele germane și, datorită trecutului său din U.R.S.S., a fost judecat și condamnat la moarte, apoi grațiat și internat într-un lagăr de evrei deportați, la Eberesee, în Austria.

În 4 mai 1945 a fost eliberat din lagăr de trupele americane iar în iunie 1946 s-a repatriat. Ajuns în țară, a fost arestat la Oradea Mare și cercetat de Direcția Generală a Siguranței. Potrivit propriei sale declarații, a fost cercetat și nefiind găsit cu nimic suspect, a fost dirijat la Divizia „Tudor Vladimirescu”, unde a mai fost ținut două luni închis, solicitându-i-se declarații despre captivitatea din Germania. După aceasta a fost trimis la închisoarea Curții Marțiale din București și dat în judecată pentru „dezertare la inamic și înaltă trădare”. Acuzația de „înaltă trădare” nu a putut fi probată, și a compărut în fața instanței doar pentru dezertare, chiar dacă încă înainte de începerea procesului, dezertarea fusese amnistiată. În cadrul celor 10 dezbateri – Divizia „Tudor Vladimirescu” era parte civilă în acest proces – martorii acuzației nu au putut prezenta fapte care să-i probeze vinovăția. Procesul a fost mereu amânat, chiar dacă Leonida Bodiu a arătat Curții imposibilitatea materială de-a veni la proces, întrucât nu avea nici o sursă de venit. După ce au avut loc 10 dezbateri ale instanței, s-a decis retrimiteră dosarului la Parchet pentru noi cercetări. După adoptarea acestei hotărâri, Leonida Bodiu a plecat acasă, la Poiana Ilvei, așteptând o nouă citație. În jurul datei de 18 septembrie a aflat că a fost condamnat în contumacie la 25 ani de muncă silnică, fără să fi fost avizați de acest lucru nici el și nici apărătorii lui.

După condamnare s-a ascuns la rudele și prietenii din regiunea natală. A stat la unchiul său, Pavel Sângeorzan, la Ioan Burdeț, Leon Doboacă, Nicolae Scurtu, David Nedelea și George Motrean.

„Garda Albă” sau „Liga Națională Creștină”?

Denumirea de „Garda Albă” a fost dată de Securitate organizației de rezistență creată și condusă de Leonida Bodiu. Membrii organizației depuneau un jurământ în numele „Ligii

Naționale Creștine”, iar în declarațiile date în anchetă nicio persoană nu a vorbit despre o altă denumire. Cu toate acestea, în zonă existau anumite indicii despre prezența „Gărzii Albe”, dar probabil că acestea au fost create de către autorități pentru dezinformarea locuitorilor și atragerea celor nemulțumiți, fiind pretext pentru condamnarea lor. Unele informații atestă că în pădurile din zonă ar fi fost încrustată această denumire pe scoarța copacilor și că, în numele organizației, au fost difuzate mai multe manifeste. Leonida Bodiș însuși afirmă, în declarațiile sale din cadrul anchetei, că „Garda Albă” e un zvon și că nu are nici o legătură cu așa ceva, dar recunoaște că a condus o organizație de rezistență care se numea „Liga Națională Creștină”, formată din țărani din zonă.

### Acțiunile organizației

La începutul lui septembrie 1948, Leonida Bodiș, după ce anterior a mai fost rugat de David Nedelea și fiul acestuia, Vasile, să pună bazele unei organizații de rezistență, a acceptat să conducă o astfel de grupare, cooptându-i drept oameni de încredere pe Dumitru Toader, fost primar din Rebra și pe cumnatul acestuia, Ioan Rus.

Conform propriei sale declarații: „în seara următoare m-am dus la David Nedelea, unde fusesem chemat. Acolo m-am întâlnit cu Măști Nicolae, Firidon Gheorghiu, David Nedelea și Nedelea Vasile și Rus Ion, care a venit și-n acea seară. Ei la fel după ce mi-au expus temerile lor de colhozuri, greutățile cu dările, amenințările din partea celor din celulă, că toți dușmanii lor vor fi nimiciți, m-au solicitat să primesc a conduce o organizație ce urmează s-o înființăm, în scop de apărare a celor vizați de a fi atacați în caz de începere a se pune în aplicare amenințările, de care îmi vorbeau ei. Eu le-am spus că pe timp de pace nu vom fi atacați de nimeni și că nici cei din celulă nu pot face abuz de puterile lor, dar că eu dacă primesc ceea ce cer ei de la mine, eu primesc numai în eventualitatea unui război mondial, de care se vorbea mult atât în presă cât și la radio, mai cu seamă după impunerea blocadei de la Berlin, căci altfel nu am nimic de apărut, decât semilibertatea în care eram.”

Obiectivele organizației au fost: (1) apărarea credinței creștine – prin rezistență spirituală la atacurile ideologice eventuale contra ei; (2) apărarea și respectarea familiei fiecăruia, contra încercărilor de subminare a familiei; (3) respectarea și apărarea avutului personal al fiecăruia contra atacurilor care vor fi comise la dezlănțuirea unui eventual conflict mondial; (4) după terminarea conflictului mondial, la o eventuală consultare a voinței publice, sprijinirea rechemării Regelui în țară.”

În perspectiva unei confruntări între marile puteri, activitatea grupului s-a rezumat la ședințe în care se comentau ultimele evoluții pe plan internațional. Pentru a evita divulgarea organizației, Bodiș i-a obligat pe toți aderenții să depună un jurământ și le-a atras atenția „că le este interzis a primi între ei intelectuali, precum și țărani violenți și nerăbdători și prea îndrăzneți, spre a nu se deda la acte violente.”

Acțiuni în vederea anihilării organizației

Pentru anihilarea grupului au fost implicate Serviciul de Informații al Armatei (S.I.A.), Direcția Regională a Securității Poporului Cluj și Legiunea de Jandarmi Năsăud. Astfel, o rezoluție colonelului de Securitate Birtaş pusă pe un astfel de raport în august 1948 semnală: „Exploatare prin D.R.S.P. Cluj.2 Se va verifica existența persoanelor semnalate. Vor fi supravegheați, făcuți informatori pădurari. Foliși minierii din Rodna. Ni se vor raporta măsurile luate și rezultatele. Se va întocmi de Birou un dosar pentru această problemă.”

Însuși Ministrul Apărării Naționale, Emil Bodnăraș, propunea pentru anihilarea organizației: „infiltrarea unor ofițeri deblocați”, sub acoperirea că sunt „fugari”, urmăriți de autorități și dornici să lupte contra regimului.

În lunile următoare s-a organizat o rețea informativă în zonă, din care făceau parte colaboratori ai S.I.A. și ai Securității. Cu toate eforturile depuse, în luna octombrie 1948 se știa doar că există mai multe grupări, unele compuse din „fugari politici”, altele din condamnați de drept comun, dar fără nici o legătură între ele, iar Securitatea își exprima neputința de a-i prinde.

La începutul anului 1949 Securitatea din Bistrița deținea mai multe date despre organizație iar cercul se strângea în jurul lui Bodiu. Cu toate acestea, nu se știa unde era ascuns, pentru că avea mai multe gazde în Rebrisoara, Rebra, Poiana Ilvei și în casele izolate de pe Valea Gersei, iar informatorii anunțau doar locurile în care acesta a fost văzut, și nu viitoarele gazde.<sup>3</sup> În ianuarie 1949, extinderea organizației în Parva și Rebra a început să îi compromită scopurile și principiile, iar la 12 ianuarie 1949 se introducea pedeapsa cu moartea pentru trădare și sabotaj economic, iar opoziția față de regim putea fi mai ușor calificată drept infracțiune.<sup>4</sup> În acest context, Leonida Bodiu s-a decis să dizolve totul și să părăsească țara sau, în lipsa mijloacelor materiale, cel puțin regiunea.

Când și-a comunicat intenția, s-au iscat neînțelegeri între unii membri ai organizației, în urma cărora, Tomas Penteker a decis să denunțe autorităților ceea ce știa despre Bodiu. Într-o declarație dată la Securitate, Penteker afirma că a acceptat să activeze în organizație doar pentru a-l denunța pe Bodiu autorităților, și anunța că este posibil ca acesta să participe la o nuntă în satul Parva, ocazie cu care ar putea fi capturat.<sup>5</sup> Cu toate că a încercat să se salveze, Tomas Penteker a fost arestat, apoi condamnat, alături de toți membrii organizației. În „Fișa personală” completată după arestare se menționa: „A ajutat foarte mult, prin datele pe care le-a furnizat înainte și după arestare, pentru descoperirea organizației subversive Liga Națională Creștină. A predat chiar o scrisoare, care era scrisă de Bodiu Leonida în limba germană și adresată lui, în care amenința cu moartea pe numitul Cacioc Ioan, secretarul Organizației P.M.R. din Parva. A fost informatorul nostru în problemă și martor al acușării.”

Datorită informațiilor conform cărora Bodiu dorea să părăsească zona, la începutul lui februarie 1949, deși anotimpul nu era favorabil unei operațiuni de amploare, Securitatea a întocmit un „Plan de acțiune în problema organizației subversive din Munții Rebrisoarei”. La „Obiective” se preciza: „S-au fixat în total 13 obiective principale, care presupun ridicarea a 57/cinci zeci și șapte/ persoane vizate în problemă, ca factori de primă importanță. (...) Pentru a se putea atinge obiectivele și a nu se face totuși risipă de forțe, iar pe de altă parte să nu se creeze situații dificile unor echipe mai puțin numeroase, s-a prevăzut colaborarea între echipe, în

special acolo unde simultaneitatea declanșării poate suferi întârzieri, întrucât prin însăși configurația terenului / văi înfundate care se pot bloca, cazul echipelor de pe izvor și Bârlea / , nerespectarea simultaneității poate duce la deconspirare. [...] La calcularea efectivelor s-a ținut cont de configurația geografică / muntoasă / , de posibilitatea unor atacuri din partea celor urmăriți, precum și de faptul că nu se poate conta pe sprijin din partea populației din această regiune, care simpatizează cu cei urmăriți. La dotarea efectivelor sunt necesare cât mai multe arme automate și grenade, pentru specificul luptelor în pădure și munte, cunoscând că Serviciul nu are în dotare astfel de armament. (...) Pentru o mai ușoară atingere a obiectivelor, vor fi necesare a se recruta călăuze dintre cunoscătorii locurilor / informatori sau pădurari verificați/. [...] „Data declanșării acțiunii operative nu poate fi fixată în mod absolut, întrucât ea poate suferi amânări din cauza timpului, întrucât o înzăpezire ar face imposibilă atingerea tuturor obiectivelor. (...) Timpul favorabil pentru declanșarea operațiunii este la ivirea zorilor, în acest moment echipele respective trebuind să se afle deja dispuse în dispozitive. Noaptea nu este indicată, întrucât regiunea de munte, cu casele dispersate / fiecare echipă având în obiectivul său mai multe case / nu se pretează la acest principiu”.

Planul a fost pus în aplicare în noaptea de 12/13 februarie 1949, iar în 13 februarie, colonelul Mihai Patriciu, șeful Direcției Regionale de Securitate Cluj raporta Colonelului Birtaş din Direcția Generală a Securității Poporului: „în ziua de 12 februarie a.c. ora 1/noaptea/ am pus în mișcare trupele operative pentru apropierea obiectivelor din regiunea Rebrîșoara. S-a început operațiunea cu un efectiv de 126 trupă de la Batalionul de Securitate Florești, plus 30 oameni ai Securității din Direcția Regională Cluj și Servicii. S-au format 30 echipe, la care am atașat câte un ofițer sau subofițer de Securitate, plus câte o călăuză. S-au luat toate măsurile de precauțiune, fiind informați că cei vizați sunt înarmați. Operațiunea a decurs în bune condițiuni / fără nici un incident / , iar rezultatul este arestarea unui număr de 22 persoane implicate în organizație. Toți cei arestați sunt numai localnici / Rebrîșoara, Parva, Rebra și Gersa/. Fugari politici nu am găsit nici unul, întrucât s-au deplasat în alte regiuni, deocamdată necunoscute. Anexăm un tabel de cei arestați. Cu această ocazie s-a găsit următorul armament: un pistol automat în condiții de funcționare, două arme militare în condiții de funcționare și ceva muniție.”

Au urmat ulterior alte razii dar fără rezultat. În paralel, după primul val de arestări, au început anchetele la Securitatea din Bistrița. Unii dintre cei anchetați nu au recunoscut nimic la început, conform sfaturilor date de Bodi, ca în caz de arestare să nu se denunțe între ei, pentru ca cei care vor rămâne liberi să aibă grijă de cei încarcerați și de familiile lor.<sup>8</sup> Scăpat de arestare, Leonida Bodi a stat ascuns în comuna Sângeorz-Băi, de unde era bunica sa dinspre mamă și o rudă, Alexandru Moraru, fost șef de sector la Miliția din Năsăud. Prin intermediul acestuia din urmă Securitatea a și reușit să-l aresteze. Rolului lui Alexandru Moraru în prinderea lui Bodi este menționat atât în memoriile lui Teohar Mihadaș, cât și în mărturia lui Viorel Bodi. Mai exact, Leonida Bodi a fost invitat de Alexandru Moraru la o petrecere a unei rude comune, după care a anunțat Securitatea din Bistrița.<sup>9</sup> Felul în care s-a desfășurat capturarea lui Bodi este descris amănunțit chiar de Moraru într-un raport: „După mai multe zile am reușit de l-am adus în casă la un nepot al meu, care aranjase deja totul cu soția mea. Tot soția mea a precizat data și ora când voi sosi eu cu Bodi Leonida acolo. Legătura a ținut-o prin slt. Mureșan. La vreo 12 noaptea de 21 martie mașina Securității a venit la marginea comunei,

unde îi aștepta un frate al meu (conform consemnului), care i-a condus până la casa unde ne găseam, la un chef anume aranjat. Bodiou Leonida a fost ridicat și dus la Bistrița, iar eu mi-am luat din nou comanda Circ[umscripției] Năsăud.”

## Execuția

Împușcarea lui Leonida Bodiou alături de Toader Dumitru și Ioan Burdeț s-a înscris într-o practică neoficială, dar uzitată de Securitate, și anume aceea a unor lichidări demonstrative sau a lichidărilor în situații fără soluții. Data exactă a execuției nu se cunoaște cu exactitate. Din mărturiile rudelor precum și al unui martor la crimă, reiese că aceasta ar fi avut loc în dimineața zilei de 24 iunie 1949. Pe de altă parte, din textul consemnat al unui raport telefonic, datat în 8 iulie 1949, care menționează și unele detalii ale împrejurărilor în care cei trei au fost uciși, se înțelege că crima ar fi fost înfăptuită la acea dată.

Varianta oficială a Securității precizează că în ianuarie 1949 cei trei ar fi făcut un depozit de armament din 6 arme militare între comunele Rebra și Nepos în regiunea Dealul Crucii, dar declară că nu pot preciza locul depozitului, însă îl pot identifica în teren. Securitatea, folosind pretextul deplasării pentru identificarea depozitului de armament, i-a executat. „La orele 9 ziua 8 iulie 1949 a raportat telefonic slt. de Securitate Pangrațiu Liviu că cei trei arestați, în timp ce au dezgropat depozitul de armament au încercat să pună mâna pe grenadele aflate în depozitul de armament și nedeclarate de ei, ca atacând prin aceasta organele de escortă, pentru a-și asigura pe această cale fuga lor, la care organele de Securitate [...] din legitimă apărare și pentru a împiedica fuga celor trei arestați periculoși securității statului, au făcut uz de arme împușcându-i pe toți trei arătați, adică pe Bodiou Leonida, Burdeț Ioan și Toader Dumitru.”

În urma documentării noastre reiese că cei trei au fost scoși din sediul Securității Bistrița și transportați cu o mașină până în dreptul gării din Nepos, comuna Feldru, județul Bistrița-Năsăud. De aici au fost duși pe jos circa 3,5 km, în direcția nord, până la locul numit Valea Raței, situat pe Dealul Crucii sau al Căpățânii, la o altitudine de aproximativ 837 de metri, la hotarul dintre satele Nepos, Feldru și Rebra. Aici, în dimineața de 24 iunie 1949, în jurul orei 5, cei trei au fost împușcați în cap prin rafale scurte de arme automate. Un martor aflat din întâmplare la mică distanță de locul respectiv, a văzut cadavrele imediat după execuție, căzute în mijlocul unui drum de țară. Martorul a mai văzut trei persoane care au participat la înfăptuirea crimei, fiecare având asupra sa câte un pistol mitralieră, și care s-au retras grăbite înspre Nepos. La un interval foarte scurt de timp, la locul crimei au sosit patru persoane, între care și frații Papițan, unii dintre aceștia fiind angajați ai Primăriei din Nepos, care au îngropat cadavrele în imediata vecinătate a locului unde acestea se aflau căzute. După unele mărturii, a fost săpată o singură groapă, iar cadavrele au fost stivuite unul peste altul, peste locul gropii fiind puse glijii cu iarbă pentru a o ascunde

## Final absurd

Pentru a-și desăvârși misiunea, Securitatea s-a asigurat că și procesul va constitui un exemplu pentru cei care ar mai fi încercat să se ridice împotriva noului regim politic. Un ordin al Direcției

Regionale Cluj, din iulie 1949, era foarte categoric în acest sens: „trebuie alcătuite loturi mici și folosiți ca martori cei mai indicați în acest sens”.

La 10 noiembrie 1949 prin sentința nr. 1585 dată de Tribunalul Militar Cluj Leonida Bodiu, Ioan Burdeț și Toader Dumitru, deși asasinați, au fost condamnați în contumacie, iar alte 63 de persoane au primit pedepse între 8 luni și 15 ani de muncă silnică.

<http://www.napocanews.ro/2009/04/noi-date-despre-organizatia-anticomunista-garda-alba-eliminata-de-fosta-securitate-comunista-in-1949.html>

## **Ziua de Cluj – 29 aprilie 2009**

### **Securist “bântuit” de victimele de acum 60 de ani**

După mai bine de șase decenii de la crimă, un clujean, fost cadru al Securității, ar putea fi pus sub acuzare pentru că a mitraliat, cu sânge rece, trei țărani anticomuniști.

Liviu Pangrațiu este doar unul dintre foștii securiști, agenți obedienți ai unui regim condamnat oficial ca fiind criminal, care a împușcat cu sânge rece trei țărani ce s-au opus colectivizării forțate în 1949. Pangrațiu este, actualmente, pensionar și a privit, probabil, la televizor, exhumarea celor trei victime ale sale, la 60 de ani de la crima petrecută pe Dealul Crucii - satul Nepos - județul Bistrița Năsăud.

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului din România (IICCR) a demarat în urmă cu două zile procedurile de exhumare a trei partizani executați de Securitatea din Bistrița în vara lui 1949. Cercetătorii au acționat în baza unei solicitări din partea nepotului unuia dintre partizanii uciși și aruncați în groapa comună și care a dorit să recupereze cadavrul înaintașului său pentru a-l îngropa creștinește.

Drumul până la groapa fără nume, unde au fost aruncați morții, trece Peste Râpă - un deal scormonit de văioage pline de scapieți, lung de peste trei kilometri. “Râpa” crește brusc la poalele satului Nepos, aflat la câțiva kilometri distanță de orașul Năsăud, și nici un trecător nu poate să bănuiască povestea cumplită pe care o ascunde peisajul demn de un tablou. Împușcarea celor trei, Leonida Bodiu, Toader Dumitru și Ioan Burdeț, s-a înscris într-o practică neoficială des folosită de Securitate în cazul membrilor din organizațiile de partizani anticomuniști. Cei trei făceau parte din organizația “Garda Albă”.

Varianta oficială a Securității precizează că în ianuarie 1949 cei trei ar fi făcut un depozit de armament din 6 arme militare între comunele Rebra și Nepos, în regiunea Dealul Crucii, dar pentru că au declarat la anchetă că nu pot indica locul depozitului, sunt dispuși să îl identifice în teren.

“La orele 9 ziua 8 iulie 1949 a raportat telefonic slt. de Securitate Pangrațiu Liviu că cei trei arestați, în timp ce au dezgropat depozitul de armament au încercat să pună mâna pe grenadele aflate în depozitul de armament și nedeclarate de ei, ca atacând prin aceasta organele de escortă, pentru a-și asigura pe această cale fuga lor, la care organele de Securitate

[...] din legitimă apărare și pentru a împiedica fuga celor trei arestați periculoși securității statului, au făcut uz de arme împușcându-i pe toți trei arătați, adică pe Bodiș Leonida, Burdeș Ioan și Toader Dumitru”, se arată într-o stenogramă a evenimentului, citat de IICCR.

În ciuda intoxicației cu informații ale Securității, care a încercat să ascundă crima, a reieșit că Bodiș, Burdeș și Dumitru au fost transportați din sediul Securității Bistrița până în dreptul gării din Neșos. De aici au fost forțați să urce pe jos, în direcția nord, până la locul numit Valea Raței, situat pe Dealul Crucii la o altitudine de aproximativ 837 de metri. Ei au fost împușcați în cap prin rafale scurte de arme automate. Singurul martor al măcelului este Teofil Ivașcu, din Rebra, acum de 80 de ani. Bătrânul s-a trezit ieri cu noaptea în cap ca să urce la locul gropii comune pentru a urmări exhumarea.

“Eram tânăr, aveam 19 ani. Am venit în zonă cu doi bătrâni la cireșe, pe considerentul că mă puteam sui mai sus în copac. Când am auzit focuri de armă, așa, pe la 5 dimineața. Am crezut că sunt vânători și am fugit înapoi”, explică, pe nerăsuflăte, Ivașcu. Imaginea pe care a avut-o în fața ochilor îl va urmări până la finalul zilelor: trei bărbați zăceau unul peste celălalt într-o baltă de apă transformată într-un ochi de sânge din pricina rănilor.

“L-am cunoscut pe toți. M-am dus acasă și i-am spus ce-am văzut la un frate al lui Toader Dumitru, că eram vecini. Și prin sat m-a luat la rost primarul că de ce vorbesc minciuni. «Acolo nu e nime îngropat»”, spune bătrânul Teofil. La două săptămâni după omor, omul s-a întors la locul împușcării alături de câteva rude ale morților, însă groapa era mascată cu glijă de pământ. “Erau oameni gospodari, cinștiți, la care nu le-o convenit de comunism, de colectiv. Au venit acasă din război și ca răsplată i-o dus în vârful dealului și i-o pușcat. Plata că o fost de rându războiului, penru țară. Și n-o mai vorbit despre asta nime!”, încheie moșul.

Grupa de execuție a fost formată, arată cercetările IICCR, din sub-locotenent Liviu Pangrațiu - comandant), plutonier major Liviu Herța și plutonier Traian Săsărman, la acea dată cadre ale Securității din Bistrița. Șeful Securității din Bistrița a fost, atunci, maiorul Viorel Gligor, iar superiorul său direct a fost colonelul Mihai Patriciu, șeful Direcției Regionale de Securitate din Cluj. Liviu Pangrațiu și Traian Săsărman mai trăiesc. “E tristă reacția autorităților. În loc să te ajute, au refuzat să vină. Ei sunt eroi până la urmă și avem o datorie față de ei. Poliția mi-a spus să uităm ce-a fost pentru că a fost acum 60 de ani. Pentru ei nu mai înseamnă nimic. Dar pentru noi înseamnă, e sângele nostru”, spune, cu tristețe, părintele din Feldru, Vasile Rus, nepotul direct al partizanului Dumitru Toader, unul dintre împușcați.

În buza gropii săpate de arheologi pe Dealul Crucii se profilează cadavrele: unul lângă celălalt, întocmai cum au fost împinși de securiști în groapa comună. Unul este descălțat pentru că, probabil, în cădere, pantofii i-au zburat din picioarele chinuite. În buzunarul unuia, săpătorii găsesc o sipcă, iar printre oasele răzlețe sunt cartușe golite. Părintele Rus își ține respirația văzându-și bunicul pentru prima dată.

“E o problemă de mentalitate a procurorilor, pentru că după părerea mea și actualul cod penal le poate da posibilitatea să încadreze o astfel de faptă în categoria crimelor neprescriptibile.

Este vorba de o crimă comisă de o instituție militară cum a fost Securitatea, pe timp de pace și împotriva unei populații pașnice. Ei s-au purtat practic ca o armată de ocupație”, spune președintele IICCR Marius Oprea, atent să păstreze situ-ul intact.

Ieri, reprezentanții Parchetul Militar Cluj a refuzat să participe la exhumare pe motiv că instituția nu are competență. La fel, Inspectoratul Județean de Poliție Bistrița și Parchetul Bistrița au cedat târziu insistențelor cercetătorilor și rudelor pentru a se prezenta la exhumare, întrucât oamenii nu voiau să încheie din nou mormântul. Deși au fost găsite până acum 20 de gropi comune, similare, în niciunul dintre cazuri Parchetele nu au emis rezoluții de începere a urmăririi penale, precizând că este vorba de simple “abuzuri în serviciu”, ale foștilor lucrători ai Securității. Cadavrele vor fi transportate la Institutul de Medicină Legală pentru a fi expertizate, iar apoi vor fi îngropate creștinește.

“Ne-am mutat din Rebra, unde stăteam cu mama, în Nepos. Tatăl vitreg ne-a pus în căruță pe toți trei și am plecat. Să piară numele, să nu mai avem de suferit”, spune, cu lacrimi în ochi, Marta Toader, fiica lui Toader Dumitru. Ieri, întregul sat Nepos a stat cu ochii spre cer așteptând să coboare Dealul Crucii, martirii lor.

### **Pangrațiu- “Nu am ce să spun”**

Liviu Pangrațiu a fost găsit în propriul apartament, din strada Mehedinți. Este mic și cărunt și nu vrea să discute despre crima la care s-a făcut părtaș în 1949. “Am lucrat mai mulți ani în Ministerul Internelor, dar nu știu despre ce crime vorbiți. Întrebați-i pe cei care mă acuză de aceste lucruri, ce să spun eu? Nu am ce să spun”, a zis, prin ușă, Pangrațiu.

“Am lucrat prin toată țara, în mai multe orașe, unde am fost trimis. În perioada aia (n.r. anul execuției, 1949) eram la București, nici măcar nu am fost în județul Bistrița-Năsăud”, a completat fostul comandant de securitate. Remușcărilor față de cele trei persoane torturate și împușcate cu mitraliera nu își au locul. La aceste întrebări Liviu Pangrațiu a răspuns de mai multe ori, mecanic, că “Nu știu”. (Mihai HENDEA)

<http://www.ziuacluj.ro/action/article?ID=23995>

### **Ziua de Cluj – 24 iunie 2009**

#### **Îngropați în cimitir, după jumătate de secol**

După 60 de ani, cei trei partizani anticomuniști executați în 1949 de cadrele de Securitate aflate în subordinea unui ofițer clujean vor fi reînțemuiți.

În 27 aprilie 2009, o echipă a Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului din România (IICCR) a găsit rămășițele pământești ale celor trei partizani, uciși fără a fi judecați și aruncați într-o groapă comună în apropierea localității Nepos din județul Bistrița Năsăud.

Azi, de la ora 14.00, în cimitirul municipal din Bistrița Năsăud va avea loc reînhumarea și slujba de înmormântare, în prezența rudelor celor uciși. Potrivit cercetărilor IICCR-ului, grupa de execuție a fost formată din comandantul sub-locotenent Liviu Pangrațiu, din Cluj, plutonierul major Liviu Herța și plutonierul Traian Săsărman, la acea dată cadre ale Securității din Bistrița.

Șeful Securității din Bistrița a fost, atunci, maiorul Viorel Gligor, iar superiorul său direct a fost colonelul Mihai Patriciu, șeful Direcției Regionale de Securitate din Cluj. Liviu Pangrațiu și Traian Săsărman mai trăiesc și sunt pensionari.

Crima s-a petrecut exact în urmă cu 60 de ani, pe 24 iunie 1949, când cei trei partizani, Ioan Leonida Bodiu - șeful grupului de rezistență anticomunistă "Garda Albă", Ioan Șt. Burdeț și Toader Dumitru, membri ai grupului aflați în arestul Securității au fost escortați pe un dâmb numit "Dealul Crucii" și au fost împușcați în cap cu sânge rece. Mormântul comun a fost mascat cu glijă de iarbă, iar familiile nu au știut multă vreme unde se află acesta. Bianca FELSEGHI

<http://www.ziudecj.ro/action/article?ID=29779>

### **Foia transilvană – 29 aprilie 2009**

#### **Anticomuniști dezgropați la Feldru**

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România a descoperit, ieri, cadavrele a trei partizani executați de Securitate, îngropați în satul Nepos, comuna Feldru, județul Bistrița-Năsăud, transmite corespondentul NewsIn.

Președintele IICCR, Marius Oprea (foto), a declarat că, în jurul orei 12.00, au fost găsite cadavrele lui Toader Dumitru, Ioan Șt. Burdeț și Ioan Leonida Bodiu, executați în vara lui 1949 de Securitate, fără o condamnare. „Am găsit locul unde cadavrele au fost îngropate. Probabil că mâine vor fi vizibile. Este destul de spectaculos pentru că sînt aruncați unul peste celălalt, cu genunchii îndoți. Se pare că cel de deasupra a fost îngropat cu picioarele în sus pentru că se vede deja talpa unui bocanc”, a declarat Oprea. Acesta a precizat că va lua legătura în cursul zilei cu un medic legist și cu un procuror din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul Bistrița-Năsăud, deoarece Parchetul Militar și-a declinat competența. Săpăturile au fost demarate de IICCR în baza unei solicitări primite din partea lui Leonida Bodiu, nepot al lui Ioan Leonida Bodiu, și al lui Dumitru Dumitru, fiul lui Toader Dumitru.

<http://www.ftr.ro/anticomuni-20533.php>

### **Bistriteanul – 28 aprilie 2009**

#### **Osemintele barbatilor executati de comunisti vor fi trimise la muzeu**

Sa vezi si sa nu crezi! Se intampla in Bistrita anului 2009: osemintele barbatilor executati de comunisti care au fost exhumate ieri vor ajunge la muzeu pentru ca autoritatile au refuzat sa se

implice. Situatia este una fara precedent - a declarat presei reprezentantul Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului.

In urma cu o saptamana si jumatate reprezentantii Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului au anuntat Inspectoratul Judetean de Politie Bistrita-Nasaud ca in perioada 27 – 28 aprilie vor exhuma trei cadavre ale unor locanici din satul Nepos care au fost impuscati de comunisti.

Ei au solicitat sprijinul politiei, insa acestia au refuzat sa isi trimita reprezentanti la exhumare. Purtatorul de cuvnt al INP BN, agentul Claudia Creta nu a putut fi contactata pana la acesta ora pentru a explica punctul de vedere al IPJ BN vizavi de aceasta situatie. Gheorghe Petrov, reprezentantul IICCR a declarat jurnalistilor care se afla la acesta ora la Nepos, ca situatia este una fara precedent pana acum toate inspectoratele de politie din tara acordandu-si sprijinul pentru astfel de actiuni. El le-a explicat jurnalistilor ca politia si medical legist trebuiau sa vina la actiunea cu pricina pentru a constata moartea celor trei oameni.

Pentru ca autoritatile nu s-au prezentat la Nepos, reprezentantii institutului vor duce osemintele la Muzeul de Istorie din Aiud deoarece nu le mai pot inhuma. Rudele barbatilor sunt nemulumite ca nu isi pot ingropa bunii si parinti crestineste.

Reprezentantii IICCR au plecat ieri spre locul in care se presupune ca ar fi ingropati trei partizani executati de Securitatea din Bistrita. Procedurile de exhumare au demarat in baza unei solicitari primite din partea lui Leonida Bodi, (nepot al lui Ioan Leonida Bodi, un ul dintre cei executati) si al lui Dumitru Dumitru - fiul lui Toader Dumitru (care si-a pierdut si el viata impuscat).

Dupa executie cei trei au fost aruncati unul peste altul intr-o groapa comuna. Din informatiile pe care le detine IICCR, din grupa care i-a executat pe cei trei barbati mai traiesc doua cadre ale fostei Securitati. Cei trei partizani executati sunt Ioan Leonida Bodi, nascut la 16 ianuarie 1918 in localitatea Poiana Ilvei. El a fost conducatorul grupului de rezistenta anticomunista „Garda Alba” si a fost executat de Securitate, fara condamnare, in anul 1949.

Ioan St. Burdet, nascut la 15 august 1905 in localitatea Rebrisoara, proprietar de carciuma in Rebrisoara, una dintre gazdele si sustinatorii lui Leonida Bodi. A fost executat de Securitate, fara condamnare, in anul 1949. Al treilea partizan e Toader Dumitru, nascut la 22 oct. 1914 in localitatea Welland, din Ontario, Canada. Parintii sai au fost originari din satul Rebra, iar tatal sau a fost o perioada de timp primar al comunei. Si el a fost executat de Securitate, fara condamnare tot in 1949.

Unul din obiectivele investigatiilor intreprinse de catre IICCR este acela de a identifica locurile unde sunt inhumate victimele regimului comunist, mai ales acelea care, fara a fi judecate, au fost omorate de catre Securitate, de obicei prin torturi urmate de impuscare. Victimele au fost identificate in urma cercetarilor in arhiva si pe teren, inclusiv pe baza marturiilor orale ale unor persoane contemporane cu evenimentele in cauza.

<http://www.bistriteanul.ro/articol.php?id=1240909057078>

**Bistriteanu – 8 mai 2009**

### **Monument in Cimitirul Eroilor din Bistrita, in memoria luptatorilor anticomunisti**

Cei trei luptatori anticomunisti exhumati la Nepos vor avea un monument in Cimitirul Eroilor din Bistrita. Asta sustine preotul din Nepos, Vasile Rus, nepotul unuia din cei trei partizani anticomunisti. Impuscati fara condamnare, barbatii au fost aruncati toti trei intr-o groapa si exhumati dupa 60 de ani.

Trei bistriteni au fost exhumati in urma cu mai bine de o saptamana, la 60 de ani dupa ce au fost executati de Securitatea din Bistrita.

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului in Romania (IICCR) a inceput procedurile de exhumare la solicitarile facute de fiul si nepotul celor executati fara condamnare, in anul 1949. Dupa executie cei trei partizani, Ioan Leonida Bodi, Ioan Burdet si Toader Dumitru au fost aruncati unul peste altul intr-o groapa comuna.

Din informatiile pe care le detine IICCR, din gruparea care i-a executat pe cei trei barbati, unul dintre ei mai traieste si se afla in Cluj.

Initial se stia ca doi ofiteri de securitate care i-au impuscat pe cei trei mai traiesc, insa se pare ca doar unul mai este in viata, locotenentul Liviu Pangratiu. Celalalt despre care se credea ca e in viata, Traian Sasarman, din Nimigea de Sus a murit in urma cu sase ani, precizeaza preotul Vasile Rus, nepotul unuia dintre partizani.

Tot acesta ne-a informat ca a facut o vizita la Consiliul Judetean in aceste zile si ca, dupa discutiile avute cu autoritatile, are mari sperante ca va primi sprinjin pentru a ridica un monument in Cimitirul Eroilor pentru cei trei partizani, iar in cimitirul din sat intentioneaza sa ridice o cruce comemorativa.

Reprezentantii Consiliului Judetean au declarat ca deocamdata se afla la stadiul de discutii si de elaborare a unui proiect, insa, imediat ce o sa se intample ceva concret, o sa fim anuntati. Osemintele partizanilor se afla in prezent la Medicina Legala din Bistrita si imediat ce vor fi inapoiate apartinatorilor, se va oficia slujba de inhumare, slujba religioasa de care nu au avut parte luptatorii anticomunisti.

<http://bistriteanul.ro/articol.php?id=1241767734078>

**Gazeta de Bistrita – 28 aprilie 2009**

### **Ramasitele celor trei luptatori anticomunisti ucisi la Nepos zac inca la LML BN**

La sfârșitul lunii aprilie, la solicitarea lui Leonida Bodi, nepotul lui Ioan Leonida Bodi, au fost exhumati trei foști membri ai organizației de rezistență anticomunistă "Liga Națională Creștină", numită de Securitate „Garda Albă”.

Cei trei, Ioan Leonida Bodi, Ioan Burdeț și Teodor Dumitru, au fost asasinați de Securitate în anul 1949, în apropierea localității Nepos, din județul Bistrița-Năsăud.

Procedurile de exhumare au fost demarate și realizate efectiv de către Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului din România (IICCR). A trecut mai mult de o lună de când rămășițele pământești au fost scoase din groapa comună în care au fost aruncate, dar autoritățile nu au luat încă o decizie privind efectuarea unui examen medico-legal, pentru a stabili circumstanțele în care au fost asasinați cei trei eroi.

Înmormântarea creștinească, amânată

Surse din cadrul Laboratorului de Medicină Legală Bistrița-Năsăud (LML BN) ne-au precizat că după exhumare, rămășițele pământești ale celor trei luptători anticomuniști au fost luate în custodie de această instituție și sunt păstrate în condiții optime. Se așteaptă emiterea unei decizii din partea Parchetului Militar Cluj, în vederea efectuării unui examen medico-legal, care să stabilească cu certitudine cauzele morții celor trei. Din motive obscure, această decizie întârzie să sosească, fapt care ar putea duce la amânarea înmormântării creștinești a celor trei martiri, preconizată a avea loc, în data de 24 iunie 2009, la exact la 60 de ani de la asasinarea lor.

În paralel, continuă eforturile unor urmași ai acestora, ing. Leonida Bodiu și preotul Vasile Rus din Nepos – primul, nepot al lui Ioan Leonida Bodiu, iar cel de-al doilea, a lui Toader Dumitru - de a obține un loc de veci în Cimitirul Eroilor din Bistrița. Deocamdată, eforturile celor doi se lovesc de un zid al indiferenței și nepăsării, atât din partea Consiliului Județean Bistrița-Năsăud (CJ BN), cât și din partea Primăriei municipiului Bistrița. Sunt purtați de la "Ana la Caiafa", sub diferite motivații, de la Consiliul Județean la Primărie, fiecare dintre aceste instituții aruncând decizia pe umerii celeilalte. În ecuația aprobării înmormântării rămășițelor celor trei luptători anticomuniști în Cimitirul Eroilor din Bistrița a fost introdusă și Asociația "Cultul Eroilor" care practic se ocupă numai de îngrijirea cimitirelor în care sunt înmormântați eroi sau a monumentelor ridicate în cinstea acestora. Această asociație nu are nici un fel de atribuțiuni legate de administrarea Cimitirului Eroilor din Bistrița. Ultima instituție spre care au fost îndrumați să meargă este Comenduirea Garnizoanei Bistrița, care ar putea decide în legătură cu înmormântarea celor trei în Cimitirul Eroilor din Bistrița

Unul dintre cei asasinați de Securitate, Ioan Leonida Bodiu, a fost ofițer al Armatei Române. IICCR, care a decis exhumarea, este o instituție publică a Statului român, cu personalitate juridică, aflată în subordinea Guvernului României, înființată prin HG nr.1724 din 21 decembrie 2005. Aceasta are drept scop investigarea științifică și identificarea crimelor, abuzurilor și încălcărilor drepturilor omului pe întreaga durată a regimului comunist în România, precum și sesizarea organelor îndreptățite să ia măsuri în cazurile de încălcare a legii.

Acțiunea demarată de IICCR, a doua din județul Bistrița-Năsăud, a fost făcută în baza solicitării adresate de Leonida Bodiu, nepotul lui Ioan Leonida Bodiu, și de Dumitru Dumitru, fiul lui Toader Dumitru.

Bodiu a fost ofițer al Armatei române

Biografia lui Ioan Leonida Bodiu, reconstituită cel puțin după propriile declarații date organelor de anchetă ale Securității, ar putea constitui punctul de plecare al unui film sau roman de succes.

Acesta s-a născut la 16 ianuarie 1918, în Poiana-Ilvei, și a devenit ofițer al Armatei Române în cursul celui de-al Doilea Război Mondial. Persoană cultivată, vorbitor fluent al limbii germane, în vara anului 1941, primește drept misiune din partea șefilor săi, îndeplinirea unor sarcini informative, el fiind însărcinat cu identificarea unor persoane, militari ai armatei române, dar și civili, care intră în contact neautorizat cu autoritățile germane care practic ocupaseră zona petrolieră din Prahova. Aici, l-a cunoscut pe căpitanul german Otto Haupt, ofițer în cadrul Serviciului de informații german, despre care a oferit informații superiorilor lui. Ofițer de cavalerie regală, Ioan Leonida Bodiu, este trimis, în iarna 1942-1943, pe front în zona Stalingrad, în cadrul Diviziei 13 infanterie. Cade prizonier la sovietici și este internat în lagărul de la Kuibâșev și devine președintele mișcării antifasciste din lagărul de prizonieri. Bodiu cooperează cu autoritățile sovietice, respectiv cu NKVD-ul, oferind informații despre căpitanul Otto Haupt. El a luat parte și a fost unul din responsabili creării Diviziei "Tudor Vladimirescu", cu care revine în țară și participă la luptele de pe frontul de Vest, având gradul de căpitan și funcția de comandant de batalion. În luna ianuarie 1945, în timpul unei misiuni nocturne de cercetare, cade din nou prizonier la germani și, datorită trecutului său pe timpul prizonieratului din URSS, este judecat și condamnat la moarte. Ulterior este grațiat și internat în lagărul de evrei, Eberesee din Austria. În 4 mai 1945 a fost eliberat din lagăr de trupele americane, iar în iunie 1946 este repatriat. După condamnarea la moarte de către o Curte Marțială germană, se pare că a fost contactat de către un trimis al lui Horia Sima, care, în schimbul retragerii acuzațiilor, i-a propus să accepte să revină în țară cu misiunea de a-i transmite lui Petru Groza că legionarii doresc să se înscrie în Frontul Plugarilor, dacă autoritățile nou instalate la conducerea țării se obligă să nu-i mai persecute, dar se pare că a refuzat. După eliberarea din lagăr de către americani, a fost încartiruit într-o localitate din Austria, unde a susținut că i-a organizat pe cetățenii români în vederea repatrierii.

În țară, acuzat de trădare și dezertare

La revenirea în țară, împreună cu un lot de evrei, este arestat la Oradea și anchetat de către Direcția Generală a Siguranței, fiind apoi trimis la Divizia "Tudor Vladimirescu" și de aici în arestul Curții Marțiale din București. Este acuzat și judecat pentru "trădare și dezertare", iar ulterior achitat de ambele acuzații. Trădarea nu a putut fi probată, iar dezertarea fusese amnistiată. În cadrul celor 10 dezbateri, Divizia "Tudor Vladimirescu" era parte civilă în proces, martorii acuzării nu au putut prezenta fapte care să probeze acuzația. Procesul a fost amânat de mai multe ori și, în cele din urmă, dosarul a fost retrimis înapoi la Parchet, pentru completarea cercetărilor. După luarea acestei decizii, Bodiu a plecat acasă la Poiana-Ilvei, în așteptarea unei noi citări. În 18 septembrie 1946 a aflat că a fost condamnat în contumacie la 25 de ani de muncă silnică, fără a fi avizat de acest lucru, nici el și nici apărătorii lui. După condamnare s-a ascuns la rudele și amicii lui din Poiana-Ilvei - la unchiul lui, Pavel Sângiorzan, la Ioan Burdeț, Leon Doboacă, Nicolae Scurtu, David Nedelea și la George Motrean.

## Rezistența anticomunistă

În acea perioadă, organizația clandestină pe care a creat-o Bodiu, Securitatea a denumit-o "Garda Albă", dar, în mod real, cei care au aderat la ea au depus un jurământ în numele "Ligii Naționale Creștine". Inclusiv, în declarațiile luate celor anchetați era menționată "Liga Național Creștină", nu "Garda Albă". Securitatea, conform lecțiilor desprinse de la Felix Dzerjinski, celebrul șef al CEKA, strămoșul KGB-ului, din faimoasa operațiune "Trust", a conceput organizația "Garda Albă" ca o grupare armată, de rezistență anticomunistă, infiltrată și manevrată din umbră de oamenii Securității, având drept scop atragerea opozanților regimului comunist și anihilarea acestora. Ioan Leonida Bodiu, arăta într-una din declarațiile luate în cadrul anchetei desfășurate de Securitate, că "Garda Albă" este un zvon, că el nu are nici o legătură cu aceasta, dar recunoaște că a organizat și condus o organizație de rezistență, numită "Liga Național Creștină", formată din oameni din zonă.

În cursul anului 1948, mai arăta Bodiu, a fost contactat de mai mulți locuitori ai comunei Rebrîșoara, care i-au propus să formeze o organizație care să lupte împotriva regimului comunist instaurat în România. Drept urmare, el a acceptat propunerea avansată de către David Nedelea și de fiul acestuia Vasile, care ulterior i-au prezentat pe alți oameni de bază - Dumitru Toader, fost primar în Rebra și pe cumnatul acestuia, Ioan Rus. Oamenii erau speriați și înfricoșați de iminenta înființare a colhozurilor după modelul sovietic, de greutățile generate de dări, de amenințările venite din partea comuniștilor că vor nimici pe toți dușmanii. Este interesant de știut poziția adoptată de Ioan Bodiu Leonida, un intelectual, cunoscător al realităților acelor vremuri. Acesta le-a spus oamenilor că acceptă să conducă o asemenea organizație, dar numai în eventualitatea producerii unei conflagrații mondiale, de care se vorbea atunci în presă și de sosirea iminentă a americanilor.

Obiectivele organizației au fost apărarea credinței creștine, prin rezistență spirituală, apărarea și respectarea familiei, respectarea și apărarea avutului personal, iar după terminarea "conflictului mondial" care urma să aibă loc, să sprijine rechemarea regelui în țară.

## Securitatea a pus repede ochii pe organizație

Primele informații care au ajuns la autoritățile vremii în legătură cu activitatea lui Bodiu datează din 21 iulie 1948. când un raport informativ ajuns la Siguranța din Năsăud și semnală primele mișcări ale acestuia. O lună mai târziu, în investigarea așa-zisei organizații a lui Bodiu, se implică Serviciul de Informații al Armatei, dar și Direcția Regională a Securității Poporului Cluj, printr-o rezoluție pusă pe un material informativ de către șeful acestei instituții, colonelul Birtaş. Cert este faptul că anihilarea organizației condusă de către Bodiu, care acționa mai mult pe plan organizatoric, fără a fi implicată în acțiuni concrete, a fost realizată prin infiltrarea unor informatori ai Securității.

În momentul în care a simțit că cercul se strânge, mai ales că la data de 12 ianuarie 1948 s-a introdus pedeapsa cu moartea pentru trădare și sabotaj economic, iar opoziția față de regim

putea fi încadrată la aceste două infracțiuni, Ioan Leonida Bodiș a decis să dizolve organizația și să părăsească țara sau cel puțin zona. Practic, acest fapt a grăbit decizia Securității de a acționa și de a pune capăt grupului condus de Bodiș.

Inițial, au fost arestați 22 de componenți ai grupului, în noaptea de 12/13 februarie 1949, originari din Rebrîșoara, Parva, Rebra și Gersa. Arestarea lui Bodiș s-a produs o lună mai târziu, în 21 martie, la miezul nopții. Cel care a înlesnit arestarea a fost un prieten al lui Bodiș, Alexandru Morar, ofițer de miliție în Năsăud.

#### Uciși fără judecată

Execuția celor trei, Ioan Leonida Bodiș, Toader Dumitru și Ioan Burdeș, s-a înscris într-o practică neoficială, dar folosită frecvent de către Securitate și anume aceea a unor lichidări demonstrative sau a lichidărilor în situații fără soluții. Execuția se pare că a avut loc în dimineața zilei de 24 iunie 1949, în jurul orei 5.00, aspect care rezultă și din conținutul unei note telefonice din data respectivă. Varianta oficială a Securității arată că în luna ianuarie 1949, cei trei ar fi amenajat un depozit, o ascunzătoare pentru șase arme de tip militar într-un loc situat între localitățile Rebra și Nepos, în apropierea Dealului Crucii. Neputând preciza locul acestuia, cei trei au fost duși în locul respectiv pentru a-l identifica în teren. Cei de la Securitate, folosind acest prilej și sub motivația că cei trei ar fi încercat să fugă de sub escortă, i-au executat cu sânge rece.

#### Câte un ucigaș pentru fiecare „condamnat”

Grupa de Securitate care i-a executat pe cei trei a fost alcătuită din slt. Liviu Pangrațiu – comandant - plt. maj. Liviu Herța și plt. Traian Săsărman, cadre ale Securității din Bistrița. Într-un raport întocmit ulterior, slt. Liviu Pangrațiu arată că cei trei arestați, în timp ce dezgropau depozitul de armament, au încercat să pună mâna pe grenadele aflate în depozit și au atacat organele de escortă. Fiind în legitimă apărare și pentru a împiedica fuga lor, au făcut uz de arme împușcându-i pe toți trei.

În noaptea respectivă, cei trei au fost scoși din sediul Securității din Bistrița, aflat în str. Avram Iancu, în clădirea unde este comandamentul Bg.81 Mc. Ei au fost transportați cu o mașină până în dreptul gării din Nepos, iar de aici au fost duși circa 3,5 km, până la locul numit Valea Raței, situat pe Dealul Crucii, la hotarul dintre Nepos, Feldru și Rebra.

Crima s-a produs prin executarea unor rafale de armă automată, în cap. Un martor, aflat din întâmplare în apropiere, a observat cele trei cadavre căzute la marginea unui drum, dar și pe cei trei oamenii ai Securității care au participat la execuție, fiecare având asupra lui un pistol mitralieră, îndreptându-se în direcția localității Nepos. După puțin timp, la locul execuției au venit patru persoane, între care frații Papițan, unul din ei fiind om de serviciu la primărie. Aceștia au îngropat cadavrele în imediata apropiere a locului unde au fost omorâte. Cadavrele au fost aruncate unul peste altul, iar deasupra gropii au fost puse glijă cu iarbă pentru a ascunde locul.

Se dorește o reparație morală

La 60 de ani de la producerea acestei crime, la solicitarea lui Leonida Bodi, IICCR a întreprins demersurile pentru exhumarea rămășițelor celor trei martiri. Locul unde au fost îngropați aceștia a fost indicat cu exactitate de o bătrână, contemporană evenimentelor - Virginia Cârțu, din Nepos.

Preotul Vasile Rus din Nepos, urmaș al unuia dintre cei trei eroi, Toader Dumitru, care s-a implicat în acțiunea de exhumare, a declarat pentru "Gazeta de Bistrița", că demersurile lor se doresc a se înscrie într-o reparație morală pentru sacrificiul acelor oameni, adevărați martiri anticomuniști. Mai mult, se intenționează îngroparea acestora în Cimitirul Eroilor din Bistrița, iar ulterior edificarea pe locul respectiv a unui monument. În acest sens, au fost întreprinse primele demersuri, oficiali ai Consiliului Județean Bistrița-Năsăud. Luca Iancu - vicepreședintele Consiliului Județean Bistrița-Năsăud, Grigore Turcu - consilierul președintelui CJ BN, Vasile Negrușeri - managerul județului și șeful Finanțelor Publice, Sabin Ilieș, care de altfel este fiul al satului Nepos, și-au arătat disponibilitatea și chiar au demarat primele acțiuni pentru edificarea unui monument. În acest sens, a fost contactat sculptorul Maxim Dumitraș din Sângeorz-Băi, pentru realizarea efectivă a acestuia.

Parchetul Militar Cluj, în meditație

Părintele Vasile Rus ne-a mai declarat că președintele IICCR, Marius Oprea, a transmis două adrese către Consiliul Județean Bistrița-Năsăud și către Primăria Bistrița, prin care se solicită un loc de veci în Cimitirul Eroilor din Bistrița, cei trei martiri îndeplinind toate condițiile pentru a fi înmormântați într-un asemenea loc. Referitor la lipsa de reacție a Parchetului Militar Cluj, privind emiterea unei autorizații pentru efectuarea examenului medico-legal a rămășițelor celor trei, aflate în custodia Laboratorului de Medicină Legală a județului Bistrița-Năsăud, preotul Vasile Rus a mai arătat că dosarul respectiv este în atenția procurorului Viorel Siserman și nu cunoaște motivele pentru care se întârzie emiterea documentului respectiv, la mai mult de o lună de la exhumarea de pe Dealul Crucii din Nepos.

Cu toate eforturile depuse, nu a putut fi contactat niciun reprezentant al Parchetului Militar Cluj, pentru exprimarea unei poziții vis-a-vis de situația rămășițelor pământești a celor exumați din groapa comună din Nepos și de soluția preconizată a fi dată acestui caz.

Zaharia Cotoc

<http://www.gazetadebistrita.ro/citeste/1823-ramasitele-celor-trei-luptatori-anticomunisti-ucisi-la-nepos-zac-inca-la-lml-bn>

**The Epoch Times – 10 iunie 2009**

**Bistrita-Nasaud: Martirii luptei anticomuniste de la Nepos, reinhumati de Sanziene**

Cei trei luptatori anticomunisti din satul Nepos, judetul Bistrita-Nasaud, ale caror ramasite au fost dezgropate la sfarsitul lunii aprilie de o echipa de specialisti ai Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului din Romania (IICCR), vor fi inmormantati pe data de 24 iunie, de Sanziene, in Cimitirul eroilor din municipiul Bistrita.

Primarul Bistritei, Ovidiu Cretu, a anuntat, miercuri, intr-o conferinta de presa, ca urmasii celor trei martiri au fost de acord ca acestia sa isi doarma somnul de veci tot impreuna, la fel cum au facut si in ultimii 60 de ani, cat s-a scurs de la executarea lor de catre Securitate si ingroparea intr-o groapa comuna pe Dealul Crucii din satul Nepos.

Groapa comuna in care au fost aruncate cadavrele celor trei luptatori anticomunisti din judetul Bistrita-Nasaud a fost gasita, in data de 27 aprilie, de specialistii IICCR.

Partizanii din organizatia de rezistenta anticomunista "Garda Alba" - Ioan Leonida Bodiu, Ioan Burdet si Toader Dumitru - au fost executati de Securitate, fara condamnare, in 1949 si ingropati.

Ioan Leonida Bodiu, nascut la 16 ianuarie 1918, in localitatea Poiana Ilvei, judetul Bistrita-Nasaud, a fost conducatorul grupului de rezistenta anticomunista "Garda Alba".

Ioan Burdet, nascut la 15 august 1905, in localitatea Rebrisoara, judetul Bistrita-Nasaud, a fost proprietar de carciuna in Rebrisoara, dar si una dintre gazdele si sustinatorii lui Leonida Bodiu.

Toader Dumitru s-a nascut la 22 octombrie 1914, in localitatea Welland, din Ontario, Canada. Parintii sai au fost originari din satul Rebra, iar tatal sau a fost o perioada de timp primar al comunei.

Dupa ce au fost executati, cei trei au fost aruncati, unul peste altul, intr-o groapa comuna.

Actiunea de exhumare a avut loc la cererea urmasilor, care au dorit ca lumea sa afle adevarul despre modul in care au murit cei trei, dar si sa fie luate masuri impotriva celor care au comandat executia, doi dintre acestia fiind inca in viata.

[http://www.epochtimes-romania.com/articles/2009/06/article\\_43233.html](http://www.epochtimes-romania.com/articles/2009/06/article_43233.html)